

**GÖKSEL BAKTAGİR KANUN ETÜTLERİNİN MESLEKİ MÜZİK
EĞİTİMİ KURUMLARINDAKİ UYGULANMA DURUMU
ÜZERİNE İNCELEME**

Serap Akgüneş

YÜKSEK LİSANS TEZİ

GÜZEL SANATLAR EĞİTİMİ ANABİLİM DALI

GAZİ ÜNİVERSİTESİ

EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

ŞUBAT, 2020

TELİF HAKKI VE TEZ FOTOKOPİ İZİN FORMU

Bu tezin tüm hakları saklıdır. Kaynak göstermek koşuluyla tezin teslim tarihinden itibaren (....) ay sonra tezden fotokopi çekilebilir.

YAZARIN

Adı : Serap
Soyadı : AKGÜNEŞ
Bölümü : Müzik Eğitimi
İmza :
Teslim tarihi :/01/2020

TEZİN

Türkçe Adı : Göksel Baktagir'in Kanun Etütlerinin Mesleki Müzik
Eğitimi Kurumlarındaki Uygulanma Durumu Üzerine İnceleme

İngilizce Adı : Investigation of Göksel Baktagir's Kanun Studies on the Application
Status in Vocational Music Education Institutions

ETİK İLKELERE UYGUNLUK BEYANI

Tez yazma sürecinde bilimsel ve etik ilkelere uyduğumu, yararlandığım tüm kaynakları kaynak gösterme ilkelerine uygun olarak kaynakçada belirttiğimi ve bu bölümler dışındaki tüm ifadelerin şahsıma ait olduğunu beyan ederim.

Yazar Adı Soyadı : Serap AKGÜNEŞ

İmza :

JÜRİ ONAY SAYFASI

Serap AKGÜNEŞ tarafından hazırlanan “Göksel Baktagir’in Kanun Etütlerinin Mesleki Müzik Eğitimi Kurumlarındaki Uygulanma Durumu Üzerine İnceleme” adlı tez çalışması aşağıdaki jüri tarafından oy birliği ile Gazi Üniversitesi Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı’nda Yüksek Lisans tezi olarak kabul edilmiştir.

Danışman: Doç. Dr. Barış KARAELMA

Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı, Gazi Üniversitesi

Başkan: Prof. Dr. Türker EROĞLU

Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı, Gazi Üniversitesi

Üye: Doç. Dr. Burcu AVCI AKBEL

Türk Musikisi Devlet Konservatuvarı, Yıldırım Beyazıt Üniv.

Tez Savunma Tarihi: **21/02/2020**

Bu tezin Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı’nda Yüksek Lisans tezi olması için şartları yerine getirdiğini onaylıyorum.

Prof. Dr. Selma YEL

Eğitim Bilimleri Enstitüsü Müdürü

TEŞEKKÜR

Bu tez çalışmamda ve Yüksek Lisans Eğitimim süresince danışmanlığından, makale ve çalışmalarından yararlandığım saygıdeğer tez danışmanım Doç. Dr. Barış Karaelma hocama, Bilgi, donanım ve tecrübesiyle bana çok şey öğreten, hiç bir koşulda yardımını esirgemeyen, akademik çalışmalarından yararlandığım ve akademik hayatım boyunca en çok örnek alacağım kıymetli Prof. Dr. Türker Eroğlu hocama, 4 yıllık lisans öğrenimimde üzerimde büyük emeği olan lisansüstü eğitimimde de tecrübeleriyle maddi manevi desteğini benden eksik etmeyen çok değerli Dr. Öğr. Üyesi İrşat Kazazoğlu hocama gönülden teşekkürlerimi sunarım.

Müziyen kişiliğiyle gönüllere taht kurmuş, kalitesiyle ve mütevaziliğiyle kendisini tezimde konu almama teşvik eden ve bu çalışma süresince verileri toplamamda bana en çok yardımcı olan, en meşgul zamanlarında dahi sorularımı yanıtlayan, bana kaynaklık eden, son dönemlerin en önemli müzik adamlarından olan kıymetli sanatkar Göksel Baktagir hocam' a gönül dolusu teşekkürlerimi sunarım.

Tüm eğitim hayatım boyunca olduğu gibi lisansüstü eğitimimde de beni sınavlara hazırlayan, sınavlarda yanımda olup heyecanımı paylaşan, eğitimim süresince de maddi, manevi desteğini esirgemeyen ilk ve daimi hocam, sevgili abim Göksel Sönmez' e, eğitimimde bu aşamalara gelmemde en büyük özgüveni sağlayan emektarlarım babam Ünal Sönmez ve annem Züleyha Sönmez' e, Yine eğitimim boyunca maddi manevi desteğiyle yanımda olan gölgesini üzerimden eksik etmeyen kayınpederim Ziyaddin Akgüneş' e ve son olarak zaman zaman tez düzenlemelerimde sahip olduğu bilgilerden yararlandığım, tez yazım aşamasında stresimi benimle birlikte şikayet etmeden çeken, her anlamda yanımda olduğunu hissettiren ve motive eden sevgili eşim Metehan Akgüneş'e gönülden teşekkürlerimi ve sevgilerimi sunarım.

**GÖKSEL BAKTAGİR'İN KANUN ETÜTLERİNİN MESLEKİ MÜZİK
EĞİTİMİ KURUMLARINDAKİ UYGULANMA DURUMU
ÜZERİNE İNCELEME
(Yüksek Lisans Tezi)**

Serap Akgüneş
GAZİ ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
Şubat 2020

ÖZET

Kanun, Klasik Türk Müziği enstrümanları içerisinde tınısı, kıvraklığı, gürlüğü hem sakin hem de coşkulu çalınabilme özelliği ve sahip olduğu teknik donanımı ile en ilgi çekici enstrümanlardan biridir. Göksel Baktagir ise bu enstrümanın günümüzde en ileri gelen icracılarından biridir. Üst düzey icracılığının yanı sıra bestekarlığıyla ve kanun eğitiminde ve icrasında kolaylığı sağlamak ve profesyonelliği arttırmak gayesiyle yaptığı teknik çalışmalarla Türkiye ve dünya çapında ün yapmış kıymetli bir sanatkardır. Kanunda Teknik ve Duygu anlamında eğitim verdiği öğrencilerden çok olumlu geri dönüşler alan, birçok eğitmen ve önemli müzik adamları tarafından ilgi ve takdir gören Baktagir'in teknik geliştirici etütlerinin Mesleki Müzik Eğitimi Kurumlarında uygulanmaması yıllarca merak konusu olmuştur ve bu incelemeyi gerçekleştirmede sebep unsuru olmuştur. Çalışmanın giriş bölümünde Kanun sazının kısaca tarihinden, ilgili çalışmalardan bahsedilip, kavramsal çerçeve bölümünde ilgili kavramların açıklamaları yapılmış ve kanun sazının fiziksel yapısına değinilmiştir. Akabinde Baktagir etütlerinin eğitime dahil edilmesinin uygunluğunu tespit etmek adına bir Eğitim Fakültesi, bir Devlet Konservatuvarı Bölümü ve bir Güzel Sanatlar Lisesi müzik bölümü kanun öğrencilerine ve eğitimcilerine 10 soruluk bir anket uygulanmıştır. Bu görüş formu sonuçlarının tablo ve grafiklerle istatistik detayları teze aktarılıp yorumlanmıştır. Sonuç ve Öneriler bölümünde tespitler belirtilmiş, ilgili önerilerde bulunulmuş ve Ekler bölümünde Baktagir'in özel eğitimlerine katılmış yurtiçi-yurtdışı çeşitli üniversitelerden mezun veya görev yapan kişilerin görüşlerine ve Baktagir'in söz konusu etütlerinin ve eserlerinin notalarına yer verilerek çalışma sonlandırılmıştır.

Anahtar Kelimeler : Göksel Baktagir, Kanun
Sayfa Adedi : xv+108
Danışman : Doç. Dr. Barış KARAELEMA

**INVESTIGATION OF GÖKSEL BAKTAGIR’S KANUN STUDIES ON
THE APPLICATION STATUS IN VOCATIONAL MUSIC EDUCATION
INSTITUTIONS
(M.S. Thesis)**

Serap Akgüneş

GAZI UNIVERSITY

GRADUATE SCHOOL OF EDUCATIONAL SCIENCES

February 2020

ABSTRACT

Kanun is one of the most interesting instruments among the Classical Turkish Music instruments with its timbre, agility, loudness, calm and enthusiastic playing ability and technical equipment. Göksel Baktagir is one of the most prominent performers of this instrument today. As well as composer and performer with top-level Kanun enforcement training in the convenience and professionalism and for his technical studies with the aim to improve and Turkey are artists have made a valuable reputation in the worldwide. The fact that Baktagir’s technical developer studies, which have received very positive feedbacks from the students who have been trained in terms of technique and emotion in Kanun, have been attracted and appreciated by many trainers and important musicians, has been a matter of curiosity for many years and has been a reason for conducting this examination. Briefly, about the history of Kanun instrument, related studies, explanations of related concepts were made in the conceptual framework section and physical structure of Kanun instrument was mentioned in the introduction chapter of the study. Subsequently, a 10-question questionnaire was applied to Kanun students and educators of a Faculty of Education, a State Conservatory Department and a Fine Arts High School music department to determine the appropriateness of Baktagir studies into education. Statistic details of the results of this opinion form with tables and graphs were transferred to the thesis and interpreted. The determinations were specified, relevant suggestions were made in the conclusion and suggestions chapter, and the study was terminated by including the opinions of the graduates or officials of various domestic and international universities who participated in the special education of Baktagir and the notes of the mentioned studies and works of Baktagir in the appendices section.

Keywords : Göksel Baktagir, Kanun
Number of Pages : xv+108
Advisor : Assoc. Prof. Dr. Barış KARAELEMA

İÇİNDEKİLER

TELİF HAKKI VE TEZ FOTOKOPİ İZİN FORMU	i
ETİK İLKELERE UYGUNLUK BEYANI	ii
JÜRİ ONAY SAYFASI	iii
TEŞEKKÜR.....	iv
ÖZET.....	v
ABSTRACT	vi
İÇİNDEKİLER.....	vii
TABLolar LİSTESİ	xi
ŞEKİLLER LİSTESİ	xiii
SİMGELER VE KISALTMALAR LİSTESİ	xv
BÖLÜM I	
GİRİŞ	1
1.1. Göksel Baktagır'ın Özgeçmişi ve Müzik Hayatı	4
1.2. Problem Durumu	5
1.2.1. Alt Problemler	6
1.3. Araştırmanın Amacı	6
1.4. Araştırmanın Önemi.....	6
1.5. Varsayımlar	7
1.6. Sınırlılıklar.....	7
1.6. İlgili Araştırmalar	7
BÖLÜM II	
KAVRAMSAL ÇERÇEVE.....	9
2.1. Müzik Eğitimi.....	9
2.2. Çalgı Eğitimi.....	9
2.3. Kanun.....	10

2.3.1. Burguluk	10
2.3.2. Mandal Tahtası ve Mandallar	10
2.3.3. Ses Tablası.....	11
2.3.4. Deri Bölümü.....	11
2.3.5. Yüksükler	11
2.3.6. Mızraplar	11
2.3.7. Akort Anahtarı	11
2.4. Kanun Eğitimi	12
2.5. Etüt Kavramı	12
2.5.1. Müzikte Etüt.....	12
2.5.2. Çalgıda Etüt.....	13
2.5.3. Kanunda Etüt	13
BÖLÜM III	
YÖNTEM.....	15
3.1. Araştırmanın Modeli	15
3.2. Evren ve Örneklem	15
3.3. Verilerin Toplanması.....	15
3.4. Verilerin Analizi ve Değerlendirilmesi	16
BÖLÜM IV	
BULGULAR VE YORUM	17
4.1. Araştırmaya Katılan Bireylerin Cinsiyet Dağılımı	17
4.2. Araştırmaya Katılan Bireylerin Müzikal Kariyeri.....	18
4.3. Görev Yapılan/Eğitim Görülen Müzik Eğitim Kurumuna İlişkin Bulgular.....	19
4.4. Araştırmaya Katılan Bireylerin “Göksel Baktagir'in Kanun Sazını Öğrenme ve Geliştirmeye Yönelik Yazdığı Etütlerin ve Etüt İçerikli Saz Eserlerinin Çalıştığınız/Eğitim Aldığınız Kurumda Ders Müfredatı Kapsamında Uygulanmasını İster Misiniz?” Sorusuna Verdiği Cevapların Dağılımı.....	20
4.5. Araştırmaya Katılan Bireylerin “Kurumunuzda Verdiğiniz/Aldığınız Eğitim Haricinde Baktagir Etüt ve Eserlerini Çalışıyor Musunuz?” Sorusuna Verdiği Cevapların Dağılımı	20
4.6. Araştırmaya Katılan Bireylerin “Baktagir'in Sol El Geliştirici Teknik Etütlerini Çalıştınız mı\ Çalışıyor Musunuz?” Sorusuna Verdiği Cevapların Dağılımı.....	21

4.7. Araştırmaya Katılan Bireylerin “Göksel Baktagir’in Son Yıllarda Çeşitli Ülke ve Şehirlerde Düzenlediği Özel Eğitim Faaliyetlerine veya Birine Katıldınız mı?” Sorusuna Verdiği Cevapların Dağılımı.....	22
4.8. Araştırmaya Katılan Bireylerin “Baktagir’in Sol El Geliştirici Teknik Etütleri Sol Elinizi Aktifleştirdi mi/Aktifleştiriyor Mu?” Sorusuna Verdiği Cevapları Dağılımı	22
4.9. Araştırmaya Katılan Bireylerin “Sanatçının Sağ ve Sol El İçin Yazdığı Teknik Geliştirici Etütleri Çalıştıktan Sonra İki Elinizi Aynı Ölçüde Kullanmayı Öğrenebildiniz Mi?” Sorusuna Verdiği Cevapların Dağılımı	23
4.10. Araştırmaya Katılan Bireylerin “Baktagir, Sol El Etütlerini Yazıp Sol Eli Aktifleştirmeyi Amaçlarken Aynı Zamanda İki Elin Hareketini Birbiriyle Eşitleyip Daha Yumuşak ve Homojen Bir Tını Yakalamayı da Amaçlamıştır. Çalıştıktan Sonra Siz de İcranızda Daha Yumuşak ve Homojen Tını Almaya Başladınız mı?” Sorusuna Verdiği Cevapların Dağılımı.....	25
4.11. Araştırmaya Katılan Bireylerin “Sanatçının Yazdığı Teknik Geliştirici Etütleri Diğer Sanatçıların Etütleriyle Kıyasladığınızda Farklı ve Daha Verimli Buluyor musunuz?” Sorusuna Verdiği Cevapların Dağılımı	26
4.12. Araştırmaya Katılan Bireylerin “Kurumunuzda Verdiğiniz/Aldığınız Eğitim Haricinde, Dışarıda Öğrencilerinize/Sazdaşlarınıza Baktagir Etüt ve Eserlerini Öneriyor Musunuz?” Sorusuna Verdiği Cevapların Dağılımı	27
4.13. Araştırmaya Katılan Bireylerin “Göksel Baktagir Etütleri Kanun Eğitiminde Size Katkı ve Kolaylık Sağlıyor Mu?” Sorusuna Verdiği Cevapların Dağılımı	28
4.14. Araştırmaya Katılan Bireylerin “Göksel Baktagir Etütleri Geleneği Yansıtmakta mıdır?” Sorusuna Verdiği Cevapların Dağılımı	29
4.15. Araştırmaya Katılan Bireylerin “Göksel Baktagir’in Başlangıç ve Teknik Geliştirici Etütlerinin Bir Arada Bulunduğu Bir Metot Yayınlanmasını İster Misiniz?” Sorusuna Verdiği Cevapların Dağılımı	30

BÖLÜM V

SONUÇ	31
5.1. Sonuçlar	31
EKLER	35
Ek 1. Anket Formu	36

Ek 2. Göksel Baktagır’ın Sağ ve Sol El İçin Yazdığı Teknik Geliştirici Etütler.....	38
Ek 3. Etütlerin Uygulandığı Saz Eserleri.....	63
Ek 4. Göksel Baktagır’ın Düzenlediği Eğitim Faaliyetlerine Katılmış Olan	
Kişilerin Görüşleri.....	99

TABLolar LİSTESİ

Tablo 1. Cinsiyete İlişkin Sıklık Dağılımı	17
Tablo 2. Müzikal Kariyer Durumuna İlişkin Frekans Dağılımı	18
Tablo 3. Görev Yapılan Müzik Eğitim Kurumuna İlişkin Frekans Dağılımı	19
Tablo 4. Araştırmaya Katılan Bireylerin “Göksel Baktagir'in Kanun Sazını Öğrenmede ve Geliştirmeye Yönelik Yazdığı Etütlerin ve Etüt İçerikli Saz Eserlerinin Çalıştığınız veya Eğitim Aldığınız Kurumda Ders Müfredatı Kapsamında Uygulanmasını İster Misiniz?” Sorusuna Verdiği Cevapların Frekans Yüzdesi ..	20
Tablo 5. Araştırmaya Katılan Bireylerin “Göksel Baktagir'in Kanun Sazını Öğrenmede ve Geliştirmeye Yönelik Yazdığı Etütlerin ve Etüt İçerikli Saz Eserlerinin Çalıştığınız veya Eğitim Aldığınız Kurumda Ders Müfredatı Kapsamında Uygulanmasını İster Misiniz?” Sorusuna Verdiği Cevapların Frekans Yüzdesi ..	20
Tablo 6. Araştırmaya Katılan Öğrencilerin “Baktagir'in Sol El Geliştirici Teknik Etütlerini Çalıştınız mı/Çalışıyor musunuz?” Sorusuna Verdiği Cevapların Frekans Yüzdeleri	21
Tablo 7. Araştırmaya Katılan Bireylerin “Göksel Baktagir'in Son Yıllarda Çeşitli Ülke ve Şehirlerde Düzenlediği Özel Eğitim Faaliyetlerine veya Birine Katıldınız mı?” Sorusuna Verdiği Cevapların Frekans Yüzdesi	22
Tablo 8. Araştırmaya Katılan Bireylerin “Baktagir'in Sol El Geliştirici Teknik Etütleri Sol Elinizi Aktifleştirdi mi/Aktifleştiriyor mu?” Sorusuna Verdiği Cevapların Frekans Yüzdesi	22
Tablo 9. Araştırmaya Katılan Bireylerin “Sanatçının Sağ ve Sol El İçin Yazdığı Teknik Geliştirici Etütleri Çalıştıktan Sonra İki Elinizi Aynı Ölçüde Kullanmayı Öğrenebildiniz mi?” Sorusuna Verdiği Cevapların Frekans Yüzdesi	23
Tablo 10. Araştırmaya Katılan Bireylerin “Baktagir, Sol El Etütlerini Yazıp Sol Eli Aktifleştirmeyi Amaçlarken Aynı Zamanda İki Elin Hareketini Birbiriyle Eşitleyip Daha Yumuşak ve Homojen Bir Tını Yakalamayı da Amaçlamıştır. Çalıştıktan Sonra Siz de İcranızda Daha Yumuşak ve Homojen Tını Almaya Başladınız mı?” Sorusuna Verdiği Cevapların Frekans Yüzdesi	25

Tablo 11. Araştırmaya Katılan Bireylerin “Sanatçının Yazdığı Teknik Geliştirici Etütleri Diğer Sanatçıların Etütleriyle Kıyasladığınızda Farklı ve Daha Verimli Buluyor musunuz?” Sorusuna Verdiği Cevapların Frekans Yüzdesi	26
Tablo 12. Araştırmaya Katılan Bireylerin “Kurumunuzda Verdiğiniz/Aldığınız Eğitim Haricinde, Dışarıda Öğrencilerinize/Sazdaşlarınıza Baktagir Etüt ve Eserlerini Öneriyor Musunuz?” Sorusuna Verdiği Cevapların Frekans Yüzdesi	27
Tablo 13. Araştırmaya Katılan Bireylerin “Göksel Baktagir Etütleri Kanun Eğitiminde Size Katkı ve Kolaylık Sağlıyor Mu?” Sorusuna Verdiği Cevapların Frekans Yüzdesi	28
Tablo 14. Araştırmaya Katılan Bireylerin “Göksel Baktagir Etütleri Geleneği Yansıtmakta Mıdır?” Sorusuna Verdiği Cevapların Frekans Yüzdesi	29
Tablo 15. Araştırmaya Katılan Bireylerin “Göksel Baktagir’in Başlangıç ve Teknik Geliştirici Etütlerinin Bir Arada Bulunduğu Bir Metot Yayınlamasını İster Misiniz?” Sorusuna Verdiği Cevapların Frekans Yüzdesi	30

ŞEKİLLER LİSTESİ

- Şekil 1.* Cinsiyete ilişkin sıklık dağılımı 17
- Şekil 2.* Müzikal kariyer durumuna ilişkin frekans dağılımı..... 18
- Şekil 3.* Görev yapılan müzik eğitim kurumuna ilişkin frekans dağılımı 19
- Şekil 4.* Araştırmaya katılan öğrencilerin “Baktagir’in sol el geliştirici teknik etütlerini çalıştınız mı/çalışıyor musunuz?” sorusuna verdiği cevapların frekans yüzdesi .21
- Şekil 5.* Araştırmaya katılan bireylerin “Baktagir’in sol el geliştirici teknik etütleri sol elinizi aktifleştirdi mi/aktifleştiriyor mu?” sorusuna verdiği cevapların frekans yüzdesi 23
- Şekil 6.* Araştırmaya katılan bireylerin “Sanatçının sağ ve sol el için yazdığı teknik geliştirici etütleri çalıştıktan sonra iki elinizi aynı ölçüde kullanmayı öğrenebildiniz mi?” sorusuna verdiği cevapların frekans yüzdesi..... 24
- Şekil 7.* Araştırmaya katılan bireylerin “Baktagir, sol el etütlerini yazıp sol eli aktifleştirmeyi amaçlarken aynı zamanda iki elin hareketini birbiriyle eşitleyip daha yumuşak ve homojen bir tını yakalamayı da amaçlamıştır. çalıştıktan sonra siz de icranızda daha yumuşak ve homojen tını almaya başladınız mı?” sorusuna verdiği cevapların frekans yüzdesi 25
- Şekil 8.* Araştırmaya katılan bireylerin “sanatçının yazdığı teknik geliştirici etütleri diğer sanatçıların etütleriyle kıyasladığınızda farklı ve daha verimli buluyor musunuz?” sorusuna verdiği cevapların frekans yüzdesi..... 26
- Şekil 9.* Araştırmaya katılan bireylerin “kurumunuzda verdiğiniz/aldığınız eğitim haricinde, dışarıda öğrencilerinize/sazdaşlarınıza Baktagir etüt ve eserlerini öneriyor musunuz?” sorusuna verdiği cevapların frekans yüzdesi 27
- Şekil 10.* Araştırmaya katılan bireylerin “Göksel Baktagir etütleri kanun eğitiminde size katkı ve kolaylık sağlıyor mu?” sorusuna verdiği cevapların frekans yüzdesi 28
- Şekil 11.* Araştırmaya katılan bireylerin “Göksel Baktagir etütleri geleneği yansıtmakta mıdır?” sorusuna verdiği cevapların frekans yüzdesi 29

Şekil 12. Araştırmaya katılan bireylerin “Göksel Baktadır’ın başlangıç ve teknik geliştirici etütlerinin bir arada bulunduğu bir metot yayınlamasını ister misiniz?” sorusuna verdiği cevapların frekans yüzdesi 30

SİMGELER VE KISALTMALAR LİSTESİ

Agg	Adı geçen görüşme
Agy	Adı geçen yazışma
İTÜ	İstanbul Teknik Üniversitesi
TRT	Türkiye Radyo ve Televizyon Kurumu
yy	Yüzyıl

BÖLÜM I

GİRİŞ

Kanun sazı, Türk Müziğinde ilk görülmeye başlandığı dönemlerden (15. yy) günümüze kadar her ilerleyen dönemle birlikte giderek daha sık görülmeye başlanmış, zamanla daha çok yayılmış ve icrası gelişmiştir.

Kanun, İstanbul'a saraya gelmeden önce 13. yy'dan 15. yy'a kadar şu anda kabul görülen dizler üzerinde yatay konumdaki pozisyonu ile icra edilmiyordu. Tam aksine sazın alt tabanı insan gövdesine paralel açıyla dikey gelecek pozisyonda, tellere sağ elle hükmederek icra sağlanıyordu (The New Grove Dictionary of Music and Musicians, 1980, s. 488). Fakat 15. yy'dan günümüze kadar dizler üzerinde yatay pozisyonda iki el ile icra edilmektedir. Tabi pozisyon haricinde icra değişiklikleri de zamanla sürekli olarak görülmüştür. Endüstri ile birlikte kullanılan tahtaların yapımının değişmesi, kiriş (bağırsak) tellerden, naylon (misina) tellere geçilmesi duyum ve icra değişikliğini de elbette yanında getirmiştir. Ve bu saz ile her ilgilenen icracı saza farklı bir soluk getirip farklı yöntemler geliştirmiştir. Aynı zamanda sazın girdiği her müzik-musiki ortamına, kullanıldığı topluluk ve forma göre de icra değişiklikleri görülmektedir.

Yarım asırdan fazla bir süre sonra Türk müziğinde kanun eğitimi ile ilgili matbu kaynakların az da olsa çıktığı görülmektedir. Kanun öğrenimi gördüğü dönemde metot eksikliğinden bahseden Dr. Ümit MUTLU bir metot gerekliliğini şu cümlelerle anlatmaktadır:

1960'lı yıllarda kitapsız bir Konservatuarda ve metotsuz bir enstrüman öğrenimi gördük. O zaman dalında isim yapmış birçok değerli sanatçı ve öğretmenin yer aldığı tek musiki okulu İstanbul Belediye Konservatuarı idi. Faydalanılacak tek araç, derslerde tutulan notlar idi. Bu notlar ki bugünün ders kitabına temel teşkil etmiştir. Bir enstrüman öğrenimi

tamamen öğretmen ve öğrenci arasındaki meşk esasına dayalı olarak gerçekleşiyordu. Ne yazık ki bizlerin musiki öğrenimi gördüğü yıllarda metot yazma konusuna eğilinmemiştir. Yüzyıllar boyu yapılageldiği gibi ustadan çırağa aktarma yolunu seçmişlerdir (Mutlu, 1998, s. 5).

Kanun icracıları ve ustaları bu zaman çerçevesinde sürekli olarak sazın icrasını kolaylaştırmak ve güzelleştirmek adına teknikler geliştirmiş ve etütler yazmışlardır. Böylelikle kanuna olan ilgi, eğilim ve yatkınlık ülkemizde artış göstermiştir ve göstermeye devam etmektedir.

Özellikle son yıllarda Türkiye genelinde kanun sazına olan ilginin fazlasıyla arttığını ve sazın birçok müzik tarzında kullanıldığını görmekteyiz.

Lakin sazın yapısı, şekli, tınısı, tarihi ve özellikleri gereği en yaygın kullanıldığı ortam musiki ortamı olmuştur ve günümüzde Klasik Türk Müziği Korolarının, Musiki meşklerinin, Türk Sanat Müziği Topluluklarının vazgeçilmez solo sazları arasında telli ve mızraplı sazlar grubunda yerini almıştır.

Kanun enstrümanının yayılmaya başladığı dönemlerden günümüze kadar kulaktan öğrenip icra etme durumunun yanı sıra doğru teknik ile sazı öğrenip icra etmek adına dönem dönem farklı sanatçılar tarafından etütler yazılıp bu etütleri içeren metotlar yayınlanmıştır.

Bu metotlarla ilgili Gazi Üniversitesi Eğitim Fakültesi Akademik personeli Doç. Dr. Barış Karaelma “Türk Müziğinde Kanun Eğitimi ve Kanun Metotları Üzerine Bir İnceleme” başlığı altında yaptığı bir çalışmada incelediği en yaygın Kanun Metotlarını şu şekilde sıralamıştır;

Bu çalışmada dört farklı kanun metodu incelenmiştir.

1. Ülke geneline yayılan ilk çalışma 1985 yılında Dr. Ümit MUTLU’nun hazırlamış olduğu kanun metodudur. Ancak bu metot giriş seviyesi kanun öğrencileri için hazırlanmıştır. İçindeki etütlere bakıldığında mandal değiştirme ile ilgili alıştırmalara bile rastlanmamaktadır. MUTLU, kitabının önsözünde “...evvelki baskılardaki bazı yanlışlar ve zaman içerisinde ortaya çıkan metodik gereksinimler zaten mevcudu tükenmiş olan bu metodun yeniden gözden geçirilmesini zorunlu kılmıştır” demektedir. Ancak her ne kadar yazar, bu metodu 1998 yılında güncellediğini belirtse de metotta ileri düzeydeki öğrenciler için bir ekleme ve geliştirmenin yapılmadığı görülmektedir.
2. Günümüz açısından kapsamlı denebilecek kanun metotlarından biri 2004 yılında Gültekin AYDOĞDU – Tahir AYDOĞDU tarafından yazılmış olan kanun metodudur. Bu çalışmada kanun hakkında tarihi bilgiler, kanun yapımıyla ilgili teknik bilgiler, sayısal değer ve çizimlere de yer verilmektedir. Bu metotta giriş seviyesinden başlayarak gittikçe zorlaşan etütler mevcuttur. Yazarlar, her iki elin de güç kazanması için tavsiyelerde bulunmaktadırlar. Kitapta ayrıca on iki adet makam tarifi, mandalların kullanılması ve bu makamlara ait birer örnek eser, küçük usüllerden oluşan ve basit makamlarla örneklenmiş şarkı listesi ile bazı notalar, değişik makamlarda örnek saz eserleri, bazı ezgilerin başka perdelere transpoze edilmiş notaları, arpej-akor çalışmaları vb. yer almaktadır. Burada

kanun için yazılmış iki saz eseri de mevcuttur. Bunlardan biri Yalçın TURA'nın "Dalgaların Oyunu" adlı Arazbar makamındaki saz eseri diğeri ise Tahir AYDOĞDU'nun "Hasret" adlı Uşşak Saz eseridir.

Kitapta ayrıca kanun için düzenlenmiş Batı müziği ezgileri de bulunmaktadır. Metot, içindeki bazı etütlerinin seslendirildiği CD eki ile sunulmuştur.

3. Günümüz kanun eğitiminde yararlanılabilecek bir diğer kapsamlı çalışma da Halil KARADUMAN tarafından yazılan ve Eylül-2007'de basılan kanun metodudur. Bu metot hem Türkçe hem de İngilizce kaleme alınmıştır. Burada da tekniği geliştirici etütler, mandal kullanımını güçlendirici kromatik ezgiler, glissando, tremole, fiske, mandal vibrato vb. gibi kanuna özgü teknikler hakkında açıklayıcı bilgi ve etütler yer almaktadır. On beş tane çeşitli makamlara ait örnek eserler ve bu eserlerin icrasında kullanılan mandallar ve sayıları hakkında detaylı bilgiler de bulunmaktadır. Yazar etütlerden bazılarını, dokuz farklı makam için çeşitli püf noktaları ve örnek ezgiler vb. gibi görsel bir DVD videodan oluşan çalışmasını da kitabıyla birlikte sunmaktadır. Teknolojiyle iç içe olduğumuz günümüzde bu tür görsel materyallerin yazı ile anlatılamayan bazı konuların öğrencilere daha iyi aktarılması açısından daha yararlı olduğu söylenebilir" (Karaelma, 2009, s. 131, 132).

Kanun icat edildiği dönemlerden günümüze kadar olan şu zaman sürecinde pek çok icracı ve üstat tarafından çalgının daha pratik öğrenilmesi ve profesyonelleşme yolunda daha doğru adımlarla gidilebilmesi yönünde birçok teknik geliştirilmiş ve aynı zamanda bu çalgı için özel etütler yazılmış, eserler bestelenmiştir. Dr. Ümit Mutlu'nun Kanun Metodu (Ermata Yayınları, İzmir-1998), Gültekin Aydoğdu-Tahir Aydoğdu tarafından yazılan Kanun Metodu (Yurtrenkleri Yayınevi, Ankara, 2004), Halil Karaduman tarafından yazılan kanun metodu (Alfa Yayınları, İstanbul, 2007),

4. Özdemir Hafizoğlu tarafından yazılan "Kanun Egzersizleri ve Eğitimi" (Gündüz Ofset, Trabzon, 2009).

Bu metotlar meşk sisteminden çıkıldığından günümüze kadar hem özel müzik eğitim kurumlarında hem de mesleki müzik eğitimi kurumlarında en çok kullanılmış ve kabul edilmiş metotlardır.

Dr. Karaelma "Türk Müziğinde Kanun Eğitimi ve Kanun Metotları Üzerine Bir İnceleme" adlı çalışmasında bu metotların karşılaştırmasını detaylıca yapmış ve incelemesinin sonuç kısmını şu şekilde belirtmiştir;

İncelenen dört farklı kanun metodunda bazılarının başlangıç düzeyi kanun öğrencileri için bazılarının da orta ve ileri düzey kanun öğrencileri için kısmen yeterli olabileceği gözlenmiştir. Ancak günümüz bilgi çağında bu çalışmaların bütün ihtiyaçları karşılayabildiğini söylemek de yanlış olur. Doğrusuyla-yanlışıyla, yayınlanan ve yayınlanacak olan her farklı çalışma bugünün kanun öğrencileri, geleceğin öğretmenlerine daha kullanışlı metotlar yazmak için bilgi ve ilham kaynağı olacaktır.

Bundan sonra yazılacak olan metotlarda daha sistematik bir yaklaşım sergilendiği takdirde kanun eğitimi için değerli çalışmalar karşımıza çıkacaktır (Karaelma, 2009, s. 137).

Bu cümleler üzerine söz konusu bu çalışmada kanun eğitimi için yararlı ve yenileşmeye, gelişmeye yönelik etütler geliştiren Göksel Baktadır'ın çalışmaları ve çalışmalarının kanun eğitimine uygunluğu merak konusu olmuştur.

1.1. Göksel Baktagir'in Özgeçmişi ve Müzik Hayatı

1966'da Kırklarlı'nda doğdu. Müziğe 8 yaşında, babası Muzaffer Baktagir'in gözetiminde başladı. 1988'de İTÜ Türk Musikisi Devlet Konservatuvarı'ndan mezun olduktan bir yıl sonra lisansüstü eğitimine başladı. Aynı yıl Tanburi Necdet Yaşar yönetimindeki Kültür Bakanlığı İstanbul Devlet Türk Müziği Topluluğuna girdi. "Necdet Yaşar Ensemble" ile çeşitli ülkelerde konserler verdi.

Beste çalışmalarına konservatuvar yıllarında başlayan Baktagir'in sözlü ve enstrümantal olarak 400 kadar eseri bulunmaktadır. Eserlerinin birçoğu TRT repertuarına alınmış. "Sazım adlı zavil saz semaisi, 1990 yılında TRT tarafından düzenlenen bir yarışmada ödül kazanmıştır. "Tek Kelime" adlı Muhayyer Kürdi şarkısı, Milliyet Gazetesi tarafından 1997 yılının en sevilen 10 şarkısı arasına seçilen sanatçının "Doğu Rüzgarı" albümü 2000 yılında Türkiye Yazarlar Birliği tarafından ödüllendirilmiştir. 2004 yılında merkezi İsviçre'de bulunan Avrupa Birliği Vakfı'ndan Yılın Müzik Ödülünü almıştır. 2013'te Musiki Vakfı ve Beyoğlu Belediyesi iş birliğiyle gerçekleşen İtri Müzik Ödüllerinde Yılın Bestekarı ödülünü almıştır. 2017 yılı sonunda T.C. Cumhurbaşkanlığı Kültür ve Sanat Büyük ödülleri kapsamında müzik alanında layık görülmüştür.

Baktagir, 1984'ten bu yana kanun icrasında diğer tekniklerin yanı sıra, özellikle "sol el" için geliştirdiği teknik üzerine çalışmalarını sürdürmektedir.

Günümüzün en önde gelen kanun icracılarından biri kabul edilen sanatçı, temelde bir Türk Müziği enstrümanı olan kanun enstrümanının bakış açısını New Age, Caz gibi diğer müzik türlerine doğru genişletmiştir.

Kültür ve Turizm Bakanlığı İstanbul Devlet Türk Müziği topluluğundaki görevinin yanında, 1999 yılından beri İstanbul Sazendeleri gurubu ile Baktagir, İngiltere, Fransa, Danimarka, İsveç, Belçika, Hollanda, Almanya, İspanya, İtalya, İsviçre, Makedonya, Malta, ABD, Kanada, Arjantin, Malezya, Hindistan, Türkmenistan, Azerbaycan, ve Japonya'da konserler vermiştir. Türkiye, İran, Tunus, Cezayir, Almanya, Fransa, Filistin gibi çok çeşitli ülkelerde ileri düzeyde kanun "workshopları" düzenlemiştir ve düzenlemektedir. Yirmi üç ülkenin önde gelen sanatçılarından oluşan üç denizin sesi Tekfen Filarmoni Orkestrası'nın saz solistlerindendir. 2016 yılı sanat sezonu açılışında Doğu Rüzgarı adıyla 6 eseri senfonik süit olarak düzenlenmiş, İstanbul ve Ankara olmak üzere Tekfen Filarmoni orkestrası tarafında seslendirilmiş ve dinleyiciye ulaştırılmıştır. Kendi bestelerini ve müziğini seslendiren farklı konsept gruplarla Tunus, Kuveyt, Almanya, Fransa, Filistin, Cezayir gibi

pek çok ülkede konserler vermeye devam etmektedir. 2016 yılı sonunda ünlü caz solisti Lena Chamamyan, Göksel Baktagır eserlerinden oluşan Lawnan-Two Colours albümünü çıkarmış ve Ekim 2016'da Zorlu PSM'de albümün lansman konserini gerçekleştirmiştir. 2017 yılında Tunus Carthage ve Hammamet festivali gibi pek çok festivalde Lena Chamamyan & Göksel Baktagır eserleri birlikte seslendirmişlerdir. Yine Eylül 2017'de Doğu Kudüs Edward Said konservatuvarı ve Aralık 2017'de Paris Edgar Varese konservatuvarlarında workshoplar ve konserler düzenlemiştir. 2018 Mart ayında Kuveyt'te konser vermiştir.

CNN Türk yapımı "İstiklal Marşı" belgeselinin müziklerini bestelemiş ve Yurdal Tokcan ile birlikte düzenleyip icra ettikleri "Azeri" bestesi, The Passion of Christ filminin müzikleri arasına girmiştir. Mimar Sinan Üniversitesi Devlet Konservatuvarı ve Haliç Üniversitesi Konservatuvarı'nda Öğretim Görevlisi olarak hizmet vermiş olan sanatçının eserlerinin yer aldığı yayınlanmış iki nota kitabı bulunmakta ve minikler için kanun öğrenmeyi kolaylaştıracak mini kanun metodu yayına hazırlanmaktadır. Baktagır, Füsün Baktagır ile evli olup Buğra Can ve Cansu adlı iki çocuk babasıdır (a.d.y. 2018).

1.2. Problem Durumu

Günümüz kanun sanatçılarından Göksel Baktagır, kanunda hem başlangıç etütleri hem de sol eli güçlendirmek, icrayı kolaylaştırmak ve kalitelendirmek adına özel etütler yazıp eserler bestelemiştir. Son dört yıl içerisinde sol el tekniğinin güçlendirilmesi eğitimi vermek adına düzenlediği workshoplarda, eğitim faaliyetlerinde öğrencilerin çalgıya talebinin arttığı, eğitimin doğru ve tahmin edilen güzel sonuçlar verdiği ve çalgıya olan hevesin artması ile birlikte icrada profesyonelliğe karşı olan eğilimin arttığı gözlemlenmiştir fakat bu gözlemler dahilinde Baktagır etütlerinin ve etüt içerikli saz eserlerinin (Saz Semaileri, Peşrevler, Saz Eserleri) Mesleki müzik eğitim kurumlarında işlenmediği ve uygulanmadığı da gözlemlenip tespit edilmiştir.

Bu durumda problem cümlesi şöyle belirlenmiştir:

Mesleki müzik eğitimi kurumlarında Göksel Baktagır Etütleri işlenmeye uygun mudur?

1.2.1. Alt Problemler

1. Baktagir etütlerinin geleneği yansıttığı düşünülmekte midir?
2. Devlet Konservatuvarı ve Güzel Sanatlar Lisesi bünyesinde eğitim gören kanun öğrencileri ve kanun öğretmenleri Baktagir etütlerinin ders müfredatı kapsamında işlenmesini istemekte midir?
3. Göksel Baktagir etütlerinin kanun öğretimine sağladığı katkılar nelerdir?

1.3. Araştırmanın Amacı

Problem durumunda belirttiğimiz gibi günümüz kanun icracılarından Göksel Baktagir kanunda hem başlangıç etütleri hem de sol eli güçlendirmek, icrayı kolaylaştırmak ve kalitelendirmek adına özel etütler yazıp eserler bestelemiştir. Son dört yıl içerisinde sol el tekniğinin güçlendirilmesi eğitimi vermek adına düzenlediği workshoplarda, eğitim faaliyetlerinde öğrencilerin çalgıya talebinin arttığı, eğitimin doğru ve tahmin edilen güzel sonuçlar verdiği ve çalgıya olan hevesin artması ile birlikte çalgıda profesyonelliğe karşı olan eğilimin arttığı gözlemlenmiştir. Fakat bu gözlemler dahilinde Baktagir etütlerinin ve etüt içerikli saz eserlerinin (Saz Semaileri, Peşrevler, Saz Eserleri) Mesleki müzik eğitimi kurumlarında işlenmediği ve uygulanmadığı da gözlemlenip tespit edilmiştir. Bu durumun eğitimde bir eksiklik oluşturabileceği, geçmişten günümüze kadar uygulanan etütler ile birlikte daha kaliteli bir eğitim olanağını engellemesi varsayımları üzerine gözlemler sonucunda mesleki müzik eğitimi kurumlarında eğitim gören kanun öğrencilerinin ve görev yapan kanun öğretmenlerinin bu etütlerin uygulanması ve işlenmesi adına olumlu yöndeki düşünce, görüş ve talepleri de dikkate alınarak Baktagir etütlerinin bu eğitim kurumlarında uygulanabilirliği üzerine bir inceleme ve araştırma yapılması amaçlanmıştır.

1.4. Araştırmanın Önemi

Bu araştırmanın; Göksel Baktagir etütlerinin kanun eğitimi en üst seviyeye taşıma vasfına sahip olduğunu yapılmış ve yapılacak olan gözlem ve anketler sonucunda vurgulayarak Mesleki müzik eğitimi kurumlarındaki eğitimcilerin ve öğrencilerin farkındalığının artmasının, farkındalığın artması dahilinde uygulanacak etütlerin öğrenme hızını yükseltip, öğrenme tekniğinin daha doğru ve kaliteli ilerlemesine vesile olup öğrenci başarısına olumlu etkisinin;

- * Öğrencilere bu teknik ve etütleri dikkate alarak çalışma hususunda heves unsuru olacağı
- * Türkiye’de kanun eğitimini güçlendirmek adına birçok yenilik yapmış ve çalışmalarına devam ediyor olmanın yanı sıra ülkemizi ve müziğimizi dünya çapında yaptığı çalışmalarla farklı ülkelere tanıtan kıymetli sanatkar Baktagir’in, yazmış ve geliştirmiş olduğu bütün etütlerini bir arada toplayacağı bir çalışma metodu hususunda varsa yaptığı çalışmaları hızlandırmasına ve yayınlamasına vesile olacağı düşünülmekte ve umulmaktadır.

1.5. Varsayımlar

1. Araştırma için kullanılan kaynak ve verilerin yeterli olduğu,
2. Araştırma için belirlenen yöntem, araştırma modeli ve veri toplama tekniklerinin uygun olduğu
3. Yazılı ve sözlü kaynaklardan elde edilen bilgilerin gerçeği yansıttığı varsayılmıştır.

1.6. Sınırlılıklar

1. Mesleki müzik eğitimi kurumları (Devlet Konservatuarı, Güzel Sanatlar Lisesi)
2. Kanun öğrencileri
3. Kanun öğretmenleri
4. Göksel Baktagir etütleri ve etüt içerikli eserleri ile sınırlıdır.

1.6. İlgili Araştırmalar

Baktagir (2014)’in “Kanun Sazında Sağ ve Sol El İçin Yazılmış Teknik Geliştirici Etütler ve Saz Eserleri” adlı yüksek lisans tezinde; Baktagir öncelikle kanun sazının tarihçesine ve sazın fiziksel yapısına değinerek sazda o zamana kadar alışlagelmiş tekniklerin yetersiz olduğunu belirterek sağ ve sol eli güçlendiren etüt ve eseleri açıklamaları ile ortaya koymuştur.

Karaelma (2009)’nın “Türk Müziğinde Kanun ve Kanun Metotları Üzerine Bir İnceleme” adlı makalesinde yayınlanmış kanun metotlarını karşılatırarak incelemiştir. Metotların ve yazarların farklılıklarını ortaya koymuştur.

Akkuş (2004)'un “Türk Müziğinde Halil Karaduman ve Göksel Baktadır' in Müzik ve Kanun Sazındaki Eğilimleri ve Yönelişleri” adlı yüksek lisans tezinde; iki önemli kanun sanatçısının müzikteki ve sazlarındaki eğilim ve yönelişlerini ayıntılarıyla işleyerek, sanatçıların karşılaştırmasını yapmış ve farklılıklarını ortaya koymuştur.

BÖLÜM II

KAVRAMSAL ÇERÇEVE

2.1. Müzik Eğitimi

Müzik Eğitimi: Türkçe sözlükte, Fransızca “musique” sözcüğünden dilimize girdiği belirtilen müzik kavramı şu şekilde tanımlanmaktadır: “1. Birtakım duygu ve düşünceleri belli kurallar çerçevesinde uyumlu seslerle anlatma sanatı, musiki. 2. Bu biçimde düzenlenmiş seslerden oluşan eserlerin okunması ve çalınması” (TDK, 2011, s. 1741).

Bireyin müzikle olan bağının anne karnında annesinin kalp atışlarındaki ritimle başladığını söylemek mümkündür. Ardından bireyin sosyalleşme süreci düşünüldüğünde evde, sokakta, okulda, iş hayatında, çeşitli törenlerde, eğlence yaşamında müzikle içi içe olduğumuz gerçeği yadsınamaz. Adeta seslerle örülü bir evrende yaşayan bireyin bu seslerle etkileşim halinde olması kaçınılmazdır. İnsan bu sesleri bir hammadde olarak birleştirir, düzenler ve anlatım sanatına dönüştürür ki bu müziktir (Say, 2001, s. 18-19).

Günümüz genel müzik eğitiminde daha çok, müziğin bilgili, bilinçli, görgülü ve duyarlı bir anlayış ve yaklaşımla, haz duyup zevk alarak kullanan ya da tüketen kitleler yetiştirmeye dönük bir strateji uygulanır. Bu uygulamalarda, bireyin müziksel bilgi, görgü, ilgi, istek ve yeteneğini çeşitlendirip zenginleştirerek geliştirmek esastır. Bu durum genel müzik eğitiminde olabildiğince “çok yönlü”, “çok boyutlu” olmayı gerektirir (Uçan, 2005, s. 31).

2.2. Çalgı Eğitimi

Çalgı, belli müzikal tınları çıkarmayı sağlayan çeşitli aletlerin bütününe verilen isimdir.

Çalgı eğitimi gerek genel gerekse mesleki müzik eğitiminin daha da özeli müzik öğretmenliği eğitiminin önemli ve vazgeçilmez bir boyutudur. Çalgı eğitimi temelde; çalgı çalmayı öğrenebilme, çalgıyı etkin kullanabilme, çalgı çalmayı geliştirebilme ve çalgı çalmayı öğretebilme basamaklarını gerçekleştirebilecek biçimde programlanıp yürütülür (Yıldız, 1986, s. 3).

Çalgı eğitimi gerek genel gerekse mesleki müzik eğitiminin daha da özeli müzik öğretmenliği eğitiminin önemli ve vazgeçilmez bir boyutudur. Çalgı eğitimi temelde; çalgı çalmayı öğrenebilme, çalgıyı etkin kullanabilme, çalgı çalmayı geliştirebilme ve çalgı çalmayı öğretebilme basamaklarını gerçekleştirebilecek biçimde programlanıp yürütülür (Yıldız, 1986, s. 3).

2.3. Kanun

Yaklaşık 3.5 oktavlık geniş ses alanı ve çeşitli çalgılar arasında kendine özgü gösterişli ve ahenkli sesiyle yer eden, her türlü duyguyu zengin bir şekilde ifade etmeye yarayan kanun, bütün parmakları kullanarak ve harp, gitar tekniğine yakın tekniklerle çok sesli çalışmalara da en açık bir çalgı olarak Türk Mûsikî'sinin piyanosu olarak adlandırılabilir. Kanun; burguluk, mandal tahtası, ses tablası ve deri bölümü olmak üzere dört ana bölümden oluşmaktadır (Aydoğdu, 2014, s. 25).

Kanun yapı olarak sol bir sazdır. Kanun sazını dikey olarak tuttuğumuzda dizisel olarak aynı piyano görünümündedir. Piyano icrasında enstrümanın pozisyonuna uygun olarak alt oktavlar sol el ile üst oktavlar sağ el ile icra edilir. Kanunda da bütün kanuniler sazın yapısı gereği oktav icralarında sol el pedal seslerde olup üst oktavlar sağ el ile icra edilir (Baktagir, 2014, s. 1-2).

2.3.1. Burguluk

Burguluk; kanunun yamuk kenarı boyunca dıştan tını bölgesine eklenmiş bölümüdür. Uzunluğu 80-25 cm, kalınlığı gövde ile birleştiği alt tarafta 4 cm, ortada 2 cm ve dış uçta 1 cm'dir. Burgu tahtasında tel sayısı kadar üçer üçer dizilmiş burgu deliği vardır. Burguların rahat hareket edebilmesi için, burgu tahtasının ıhlamur ağacı gibi yumuşak ağaçların olması gerekmektedir (Somakçı, 2000).

2.3.2. Mandal Tahtası ve Mandallar

Mandal tahtası üzerinde mandalların yerleştirildiği bölümdür ve gürgen veya ceviz gibi orta sertlikte ağaçlardan yapılır. Mandallar bakır nikel karışımından yapılan metal parçalardır ve sesin tize veya peste doğru değiştirilebilmesi için kullanılırlar. Yükseklikleri bulunduğu perdeye göre 4.00 mm ile 7.20 mm ile arasında değişiklik gösterir. Mandal tahtasının burgulukla birleştiği yerde mandal tahtasının üzerinde bızgı tahtası bulunur. Bu parça telden istenilen tonda seslerin çıkmaya başladığı bir eşik niteliğindedir (Aydoğdu, 2005, s. 26).

2.3.3. Ses Tablası

Ses tablası mandal tahtası ile deri arasında bulunan kısımdır. Bu kısım çeşitli ağaç kaplamalarla kapatılarak yapılır. Böylece sesin rezonansı için bir gövde oluşturulmuş olur. Bu bölüm için en iyi malzeme çınar ağacıdır. Kanunun alt bölümü olan arkalık için kontra kullanılır. Ses tablasının üzerinde yapımcının belirlediği yerlerde çeşitli yapılmış tını delikleri bulunur. Bu delikler de rezonansı sağlamak için önemlidir (Kahyaoğlu, 2000).

2.3.4. Deri Bölümü

Deri bölümü kanunun sağ tarafında üzerinden tellerin geçtiği köprünün yer aldığı bölümdür. Deri üç veya dört bölüm halindedir. Bu bölümde genellikle oğlak, balık ya da suni deriler kullanılır. Deri kanunun tınısını sağlayan en önemli parçadır. Derinin üzerinde bulunan köprü kelebek ağacından yapılır ve tellerin bu bölüme zarar vermemesi için köprünün üzerinde ince bir abanoz şerit yer alır (Aydoğdu, 2005, s. 26).

2.3.5. Yüksükler

Yüksükler; mızrapların işaret parmaklarında durmasına sağlamak için kullanılan bir çift enli halkadır. Genellikle 1 mm kalınlığında olup, alpaka, nikel, pirinç, gümüş, altın gibi plakalardan işaret parmaklarının ölçüsüne göre yapılırlar (Somakçı, 2000).

2.3.6. Mızraplar

Kanun çalarken sazdan pürüzsüz ve gür ses çıkarabilmek maksadıyla kullanılan araçlardır. Ham maddesi manda boynuzu, fil dişi, boğa (su kaplumbağası), vb. gibi maddelerdir. Uzunluğu 3,5-5 cm, genişliği 1-1,2 cm ve kalınlığı 1,5-2 mm arasında değişebilir (Kahyaoğlu, 2000).

2.3.7. Akort Anahtarı

Akort anahtarı; kanunu akort etmek için kullanılan madenden yapılmış (pirinç, alpaka, nikel vb.) özel bir anahtardır. Anahtar burguya takıldıktan sonra sağa sola çevrilerek kanun akort edilir (Somakçı, 2000).

2.4. Kanun Eğitimi

Kanun eğitimi, kanun sazını tüm detayları ile tanımak ile başlayıp, başlangıç etütleri, teknik geliştirme ve pratik icra basamakları izlenerek sağlanır. Gelenksel Türk müziğinin yaygın meşk usulünde kanun eğitiminin önemli bir yeri vardır. Kanun sazının Türk müziğinde görülmeye başladığı dönemlerden günümüze kadar uzanan zaman diliminde kanun eğitimi belli sanatçılar tarafında geliştirilmiş ve yeniliğe uğramıştır. Günümüzde artık meşk sistemi ile değil de tekniğe dayalı bir eğitim sistemi yürütülmektedir.

Türk müziğinin yaygın olarak kullanılan çalgıların birisi olan kanunun eğitimi Türk Mûsikîsi Devlet Konservatuarı'nın açılışına kadar çeşitli özel eğitim kurumlarında ve kişilerin özel ilgileriyle sürdürülmüştür. Bu dönemden itibaren kanun eğitimi çeşitli üniversitelerin müzik bölümlerinde resmi olarak yer almıştır. Kanun eğitiminde ağırlıklı eğitim yöntemi Türk Müziğinin geleneksel eğitim yöntemi olan meşk sistemi olmuştur (Kahyaoğlu, 2009).

2.5. Etüt Kavramı

Etüt kelimesi dilimize Fransızca'dan dahil olmuştur. Türk Dil Kurumuna göre anlamları şu şekildedir:

- Herhangi bir konuda yapılan inceleme, araştırma
- Ön Çalışma
- Öğrencilerin, bir belletmenin gözetimi, denetimi altında ders çalışmalarına ayrılan zaman. (TDK, 2019, s. 180).

2.5.1. Müzikte Etüt

Müzikte etüt; Bir enstrümanda ya da seste tekniği öğrenmek ve ilerletmek amacı ile yazılmış müzik parçasıdır. Bir çalgının eğitimine başlanırken kolaydan zora etütler geçilerek eğitim sağlanır. Etütler sayesinde öncelikle çalgının karakteri öğrenilir daha sonra zamanla insan beynini ve elleri çalgıya adapte eden yine başlangıç etütleridir. Zamanla öğrenim seviyesi ilerledikçe teknik geliştirici etütlere ve etüt içerikli saz eserlerine başvurulur. Etüt; çalgı ve ses eğitiminin temel ve önemli bir parçasıdır.

2.5.2. algıda Etüt

Her müzik aletinin kendine özgü karakteri ve tekniğı vardır. Tercih edilen çalgının öğrenme aşamasında yapısını, karakteristik özelliklerini tanımak ve doğru teknik ve yöntemlerle öğrenmek, devamında da icrayı geliştirmek gayesiyle etütlere başvurulur.

2.5.3. Kanunda Etüt

Kanun algısı dizler üzerinde iki el kullanılarak icra sağlanan yatay, mızraplı bir çalgıdır. İki elle icra edilen yaygın çalgılardan Piyano gibi düşünöldüğünde kanunda da hem sağ elin hem de sol elin eşit derecede aktif olması gerekir. Lakin sağlak icracılarda sağ el daha aktif olup sol pasif kalır, solak insanlarda da sol el aktif çalışıp sağ el pasif kalır. Profesyonel ve doğru icrada istenen bu değildir. Güzel, homojen tınıyı yakalayabilmek ve çok telli bu çalgıda doğru teknikle başlayıp ilerleyebilmek için ilgili etütler bu işin iskeleti, olmazsa olmaz bir parçasıdır.

BÖLÜM III

YÖNTEM

Bu bölümde araştırmanın modeli, evren ve örnekleme, verilerin toplanması ve verilerin analizi bölümlerine yer verilmiştir.

3.1. Araştırmanın Modeli

Araştırmada “Nitel Araştırma yöntemi” kullanılmıştır.

Bu çalışmada; ilgili konularda yapılan araştırmaların tümüne ulaşmak için mevcut bilgi kaynaklarının gözden geçirilmesi araştırmanın ilerleyişine göre değişkenlik gösteren Araştırmacının katılımcılarla etkileşimini içeren Nitel araştırma yöntemine başvurulmuştur.

3.2. Evren ve Örneklem

Bu araştırmanın evrenini, Göksel Baktagir etütlerinin kanun eğitime olan katkısı dahilinde Etütlerinin Mesleki Müzik Eğitimi Kurumlarında uygulanabilirliğinin ölçülmesi oluşturmaktadır. Örneklemi ise Göksel Baktagir’ in geliştirdiği ve yazdığı teknik geliştirici etütler dahilinde düzenlediği eğitim faaliyetlerinin eğitime olumlu katkısıdır.

3.3. Verilerin Toplanması

Araştırmada veri toplamak amacıyla nitel araştırma yöntemlerinden görüşme tekniği kullanılmıştır. Görüşme, belli bir konu hakkında ilgili kişi(ler) hakkında bilgi toplamak amacıyla en az iki kişi arasında yürütülen bir iletişim aşamasıdır. Görüşme metodunda bireylerin iç dünyasına girerek, onların bilgi, tavır ve inançlarını belirleme yoluyla

araştırmanın amaçları ile ilgili temel bilgileri bir araya getirmek, araştırmanın değişkenleri ve bu değişkenler arasındaki ilişkileri ortaya koymak ve diğer veri toplama araçlarının kullanılmasıyla elde edilen verileri karşılaştırmak gibi amaçlar için kullanılabileceğini belirtmektedir. Görüşme, insanların neyi neden düşündüklerini, duygu, tutum, his ve davranışlarını yönlendiren faktörlerin neler olduğunu ortaya çıkarmaktadır. (Metin, 2014).

3.4. Verilerin Analizi ve Değerlendirilmesi

Araştırmaya öncelikle Kanun çalgısının tarihi ve fiziksel yapısı farklı kaynaklardan incelenerek başlanmış ve kısaca betimlenmiştir. Daha sonra Kanun adına yapılmış metot çalışmalarına değinilmiş ve günümüzün önemli sanatkarlarından, kanun eğitimcileri ve öğrencileri tarafından büyük ilgi gören, sürekli olarak yeni ve teknik geliştirici etütler üreten Göksel Baktağır'ın müzik hayatına kısaca değinilmiştir. Araştırmanın temeli olan Baktağır etütlerinin Mesleki müzik eğitimi kurumlarının ders müfredatları kapsamında işlenmemesi probleminin üzerinde önemle durulmuş ve sanatçının etütlerinin bu kurumlarda uygulanabilirliğini inceleyip tespit etmek adına bir Eğitim fakültesi Müzik Bölümü'nde, bir Devlet Konservatuvarı Temel Bilimler Bölümü'nde bir de Güzel Sanatlar Lisesi Müzik Bölümünde eğitim gören kanun öğrencileri ve kanun eğitimcilerine anket soruları yönlendirilerek elde edilen sonuçlar, istatistikler dahilinde çalışmaya devam edilmiştir. Son olarak çalışmanın Sonuç ve Öneriler bölümünde kanıtlanmış bilgiler belirtilerek Baktağır'ın sağ ve sol el için geliştirdiği teknik geliştirici etütlere ve etütlerinin uygulandığı saz eserlere ve özel eğitimlerine katılmış bazı öğrencilerinden yazılı görüşlere de Ekler bölümünde yer verilerek Kaynakçalar detaylıca yazılarak çalışma sonlandırılmış ve istenilen amaca ulaşılmıştır.

BÖLÜM IV

BULGULAR VE YORUM

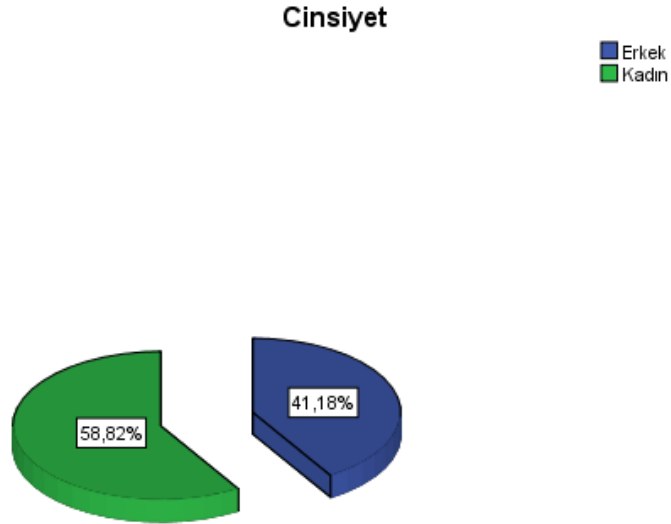
4.1. Araştırmaya Katılan Bireylerin Cinsiyet Dağılımı

Tablo 1

Cinsiyete İlişkin Sıklık Dağılımı

		Frekans	Yüzde
N	Erkek	7	41,2
	Kadın	10	58,8
	Toplam	17	100,0

Araştırmaya katılan bireylerin %41,2'si erkek iken %58,8'i kadındır. Kurumlara yapılan görüş formunun istatistiklerine göre araştırmaya katılan bireylerin çoğunluğu kadındır. Fakat katılan erkeklerin sayısı ise kadınlara göre çok az denilmeyecek kadardır.

Şekil 1. Cinsiyete ilişkin sıklık dağılımı

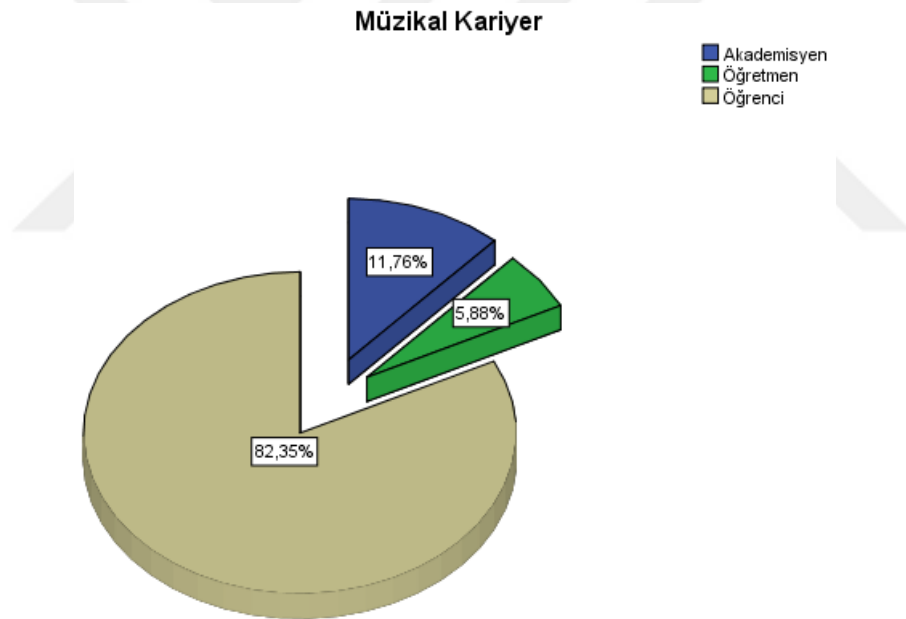
4.2. Araştırmaya Katılan Bireylerin Müzikal Kariyeri

Tablo 2

Müzikal Kariyer Durumuna İlişkin Frekans Dağılımı

		Frekans	Yüzde
N	Akademisyen	2	11,8
	Öğretmen	1	5,9
	Öğrenci	14	82,4
	Toplam	17	100,0

Araştırmaya katılan bireylerin %11,8'i akademisyen, %5,9'u Öğretmen ve %82,4'ü öğrencidir. Yapılan görüş formu istatistiklerine göre araştırmaya katılan bireylerin çoğunluğu öğrenci statüsündedir. Bir kısmı akademisyen, en az kısmı ise öğretme statüsündedir.

Şekil 2. Müzikal kariyer durumuna ilişkin frekans dağılımı

4.3. Görev Yapılan/Eğitim Görülen Müzik Eğitim Kurumuna İlişkin Bulgular

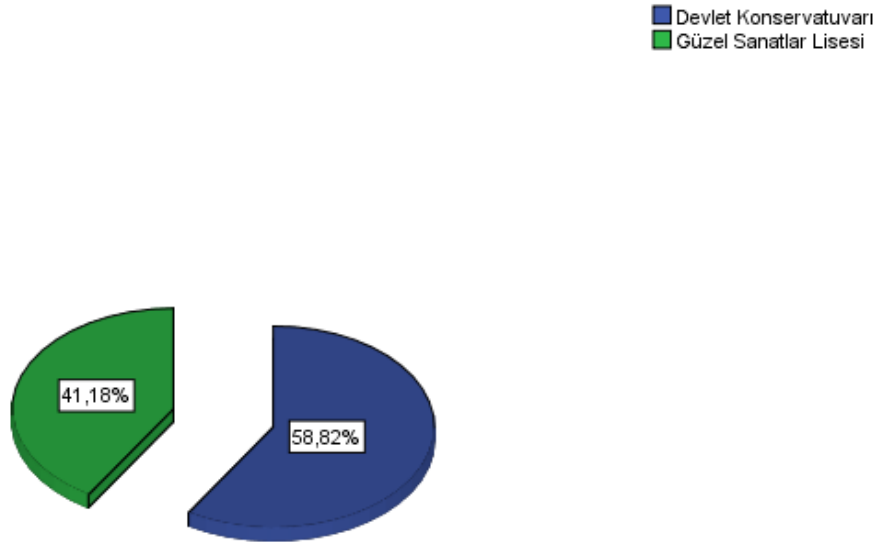
Tablo 3

Görev Yapılan Müzik Eğitim Kurumuna İlişkin Frekans Dağılımı

	Frekans	Yüzde
Devlet Konservatuvarı	10	58,8
Güzel Sanatlar Lisesi	6	41,2
Toplam	17	100,0

Araştırmaya katılan bireylerin %58,8'i Devlet konservatuvarı ve %41,2'si Güzel sanatlar lisesi bünyesinde müzik yapmaktadır. Yapılan görüş formu istatistiklerine göre araştırmaya katılan bireylerin çoğu Devlet Konservatuvarı kurumunda okumakta ve görev yapmaktadır. Kalan diğer kısmı ise Güzel Sanatlar Lisesi'nde okumakta ve görev yapmaktadır.

Hangi Eğitim Kurumunda Görev Yapıyorsunuz?

Şekil 3. Görev yapılan müzik eğitim kurumuna ilişkin frekans dağılımı

4.4. Araştırmaya Katılan Bireylerin “Göksel Baktagir'in Kanun Sazını öğrenme ve Geliştirmeye Yönelik Yazdığı Etütlerin ve Etüt İçerikli Saz Eserlerinin Çalıştığınız/Eğitim Aldığınız Kurumda Ders Müfredatı Kapsamında Uygulanmasını İster misiniz?” Sorusuna Verdiği Cevapların Dağılımı

Tablo 4

Araştırmaya Katılan Bireylerin “Göksel Baktagir'in Kanun Sazını Öğrenmede ve Geliştirmeye Yönelik Yazdığı Etütlerin ve Etüt İçerikli Saz Eserlerinin Çalıştığınız veya Eğitim Aldığınız Kurumda Ders Müfredatı Kapsamında Uygulanmasını İster Misiniz?” Sorusuna Verdiği Cevapların Frekans Yüzdesi

		Frekans	Yüzde
N	Evet	17	100.0

Araştırmaya katılan bireylerin tamamı Göksel Baktagir'in kanun sazını öğrenmede ve geliştirmeye yönelik yazdığı etütlerin ve etüt içerikli saz eserlerinin çalıştığı veya eğitim aldığı kurumun ders müfredatı kapsamında uygulanmasını istemektedir.

4.5. Araştırmaya Katılan Bireylerin “Kurumunuzda Verdiğiniz/Aldığınız Eğitim Haricinde Baktagir Etüt ve Eserlerini Çalışıyor musunuz?” Sorusuna Verdiği Cevapların Dağılımı

Tablo 5

Araştırmaya Katılan Bireylerin “Göksel Baktagir'in Kanun Sazını Öğrenmede ve Geliştirmeye Yönelik Yazdığı Etütlerin ve Etüt İçerikli Saz Eserlerinin Çalıştığınız veya Eğitim Aldığınız Kurumda Ders Müfredatı Kapsamında Uygulanmasını İster Misiniz?” Sorusuna Verdiği Cevapların Frekans Yüzdesi

		Frekans	Yüzde
N	Evet	16	94,1
	Kısmen	1	5,9
	Toplam	17	100,0

Araştırmaya katılan bireylerin %94,1'i kendi kurumunda verdiği ya da aldığı eğitim haricinde Baktagir etüt ve eserlerini çalışırken, %5,9'u Baktagir etüt ve eserlerini çalışmamaktadır. Yapılan görüş formu istatistiklerine göre araştırmaya katılan bireylerin büyük çoğunluğu sanatçının etüt ve eserlerini çalışmaktadır.

4.6. Araştırmaya Katılan Bireylerin “Baktagir’in Sol El Geliştirici Teknik Etütlerini Çalıştınız mı\ Çalışıyor musunuz?” Sorusuna Verdiği Cevapların Dağılımı

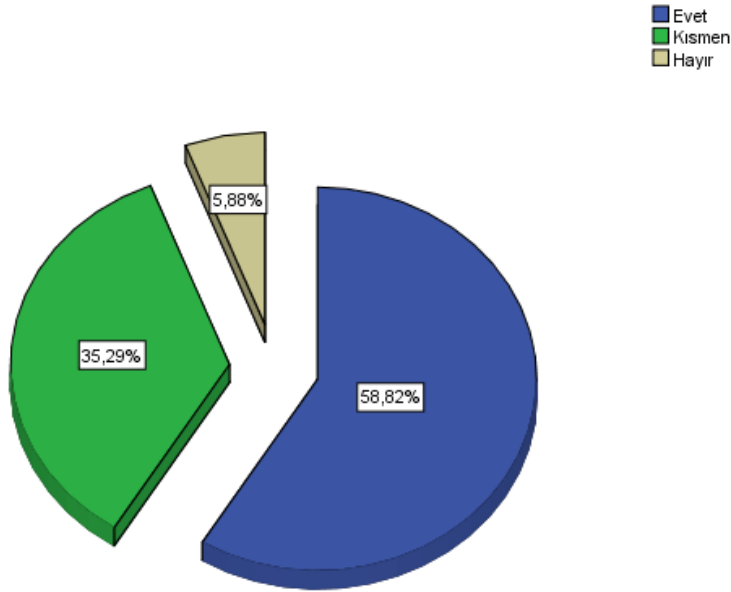
Tablo 6

Araştırmaya Katılan Öğrencilerin “Baktagir’in Sol El Geliştirici Teknik Etütlerini Çalıştınız mı\Çalışıyor musunuz?” Sorusuna Verdiği Cevapların Frekans Yüzdeleri

		Frekans	Yüzde
N	Evet	10	58,8
	Kısmen	6	35,3
	Hayır	1	5,9
	Toplam	17	100,0

Araştırmaya katılan bireylerin %58,8’i Baktagir’in sol el geliştirici teknik etütlerini çalışırken %35,3’ü kısmen çalışıyor ve %5,9’u çalışmıyordur. Yapılan görüş formu istatistiklerine göre araştırmaya katılan bireylerin büyük çoğunluğu Baktagir’in sol el geliştirici teknik etütlerini çalışmatadır. Çalışmayan bireylerin oranı ise çalışan bireylere nazaran oldukça altıdır.

Baktagirin sol el geliştirici teknik etütlerini çalıştınız mı\çalışıyor musunuz?

Şekil 4. Araştırmaya katılan öğrencilerin “Baktagir’in sol el geliştirici teknik etütlerini çalıştınız mı\çalışıyor musunuz?” sorusuna verdiği cevapların frekans yüzdeleri

4.7. Araştırmaya Katılan Bireylerin “Göksel Baktagir’in Son Yıllarda Çeşitli Ülke ve Şehirlerde Düzenlediği Özel Eğitim Faaliyetlerine veya Birine Katıldınız mı?” Sorusuna Verdiği Cevapların Dağılımı

Tablo 7

Araştırmaya Katılan Bireylerin “Göksel Baktagir’in Son Yıllarda Çeşitli Ülke ve Şehirlerde Düzenlediği Özel Eğitim Faaliyetlerine veya Birine Katıldınız Mı?” Sorusuna Verdiği Cevapların Frekans Yüzdesi

		Frekans	Yüzde
N	Hayır	17	100,0

Araştırmaya katılan bireylerin %100’ü, Göksel Baktagir’in son yıllarda çeşitli ülke ve şehirlerde düzenlediği özel eğitim faaliyetlerine veya birisine katılmamıştır.

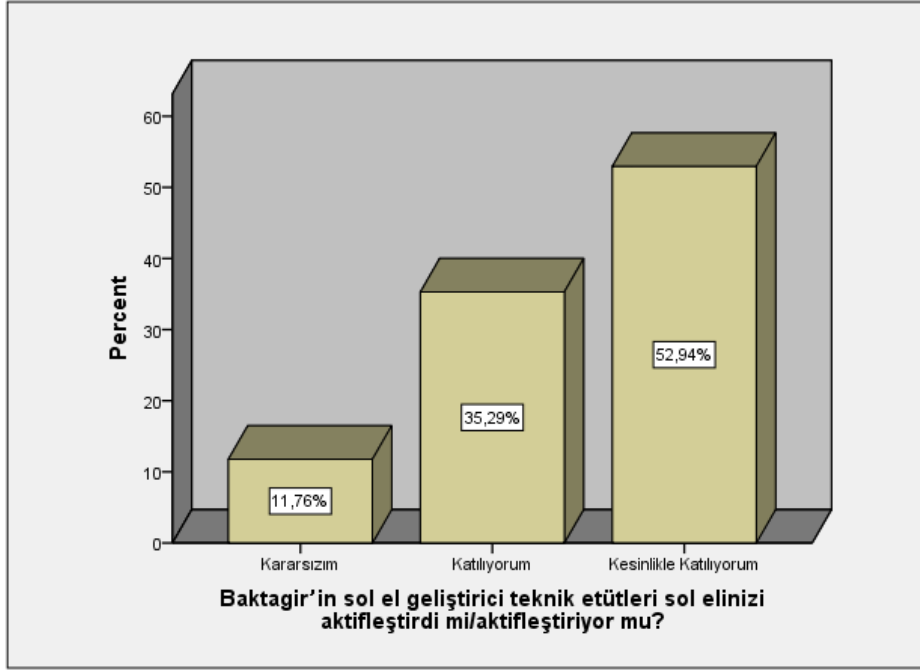
4.8. Araştırmaya Katılan Bireylerin “Baktagir’in Sol El Geliştirici Teknik Etütleri Sol Elinizi Aktifleştirdi mi/Aktifleştiriyor mu?” Sorusuna Verdiği Cevapları Dağılımı

Tablo 8

Araştırmaya Katılan Bireylerin “Baktagir’in Sol El Geliştirici Teknik Etütleri Sol Elinizi Aktifleştirdi Mi/Aktifleştiriyor Mu?” Sorusuna Verdiği Cevapların Frekans Yüzdesi

		Frekans	Yüzde
N	Kararsızım	2	11.8
	Katılıyorum	6	35.3
	Kesinlikle Katılıyorum	9	52.9
	Toplam	17	100.0

Baktagir'in sol el geliştirici teknik etütleri sol elinizi aktifleştirdi mi/aktifleştiriyor mu?

Şekil 5. Araştırmaya katılan bireylerin “baktagir’in sol el geliştirici teknik etütleri sol elinizi aktifleştirdi mi/aktifleştiriyor mu?” sorusuna verdiği cevapların frekans yüzdesi

Araştırmaya katılan bireylerin %11,8’i kararsızım, %35,3’ü katılıyorum, %52,9’u kesinlikle katılıyorum demiştir. Yapılan görüş formu istatistiklerine göre araştırmaya katılan bireylerin büyük çoğunluğu Baktagir’in sol el geliştirici teknik etütlerinin ellerini aktifleştirdikleri görülmektedir.

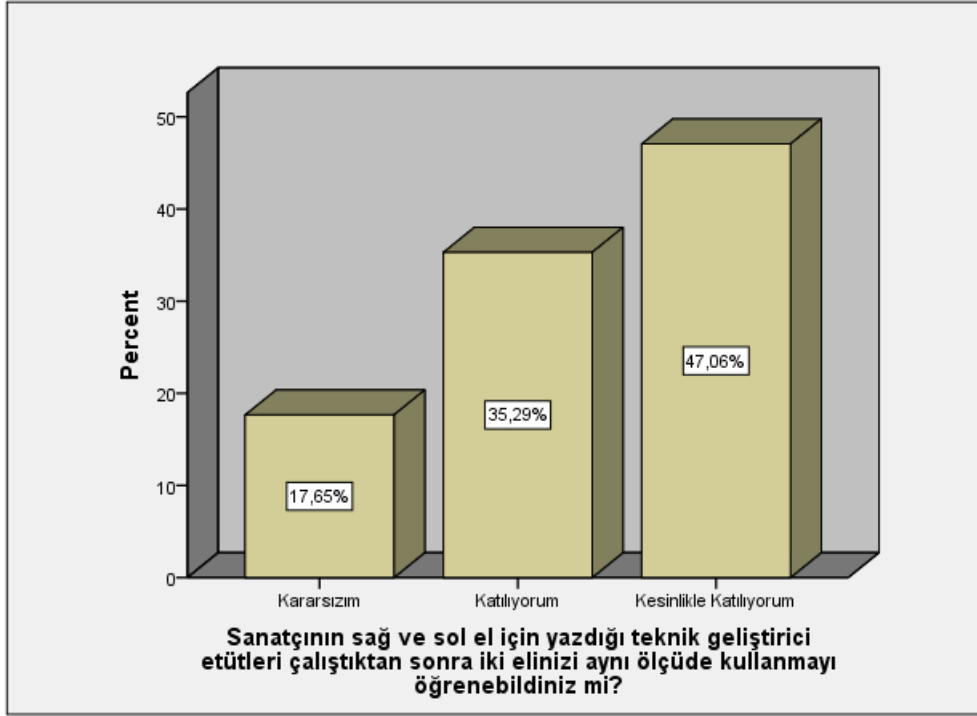
4.9. Araştırmaya Katılan Bireylerin “Sanatçının Sağ ve Sol El İçin Yazdığı Teknik Geliştirici Etütleri Çalıştıktan Sonra İki Elinizi Aynı Ölçüde Kullanmayı Öğrenebildiniz Mi?” Sorusuna Verdiği Cevapların Dağılımı

Tablo 9

Araştırmaya Katılan Bireylerin “Sanatçının Sağ ve Sol El İçin Yazdığı Teknik Geliştirici Etütleri Çalıştıktan Sonra İki Elinizi Aynı Ölçüde Kullanmayı Öğrenebildiniz Mi?” Sorusuna Verdiği Cevapların Frekans Yüzdesi

		Frekans	Yüzde
N	Kararsızım	3	17,6
	Katılıyorum	6	35,3
	Kesinlikle Katılıyorum	8	47,1
	Toplam	17	100,0

Sanatçının sağ ve sol el için yazdığı teknik geliştirici etütleri çalıştıktan sonra iki elinizi aynı ölçüde kullanmayı öğrenebildiniz mi?

Şekil 6. Araştırmaya katılan bireylerin “Sanatçının sağ ve sol el için yazdığı teknik geliştirici etütleri çalıştıktan sonra iki elinizi aynı ölçüde kullanmayı öğrenebildiniz mi?” sorusuna verdiği cevapların frekans yüzdesi

Araştırmaya katılan bireylerin %17,65’i kararsızım, %35,29’u katılıyorum ve %47,06’sı ise kesinlikle katılıyorum demiştir.

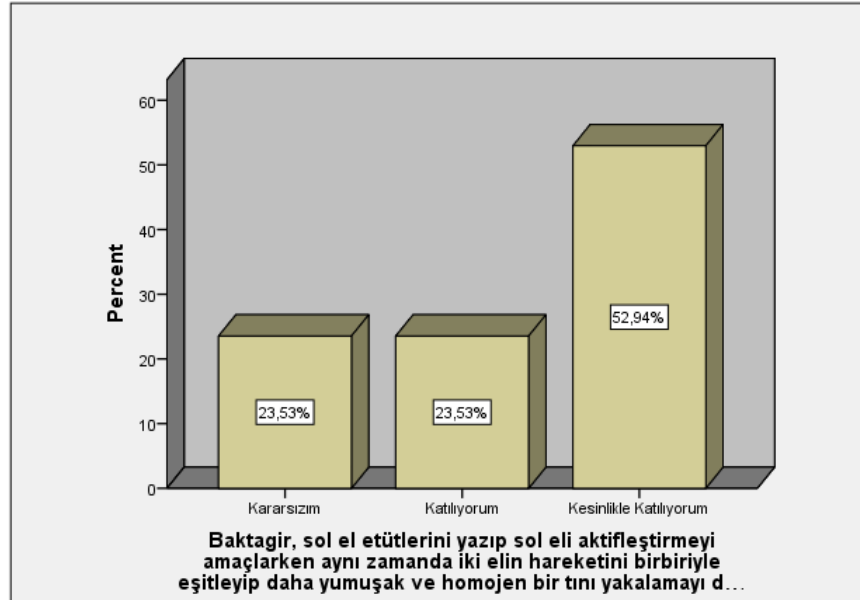
4.10. Araştırmaya Katılan Bireylerin “Baktagir, Sol El Etütlerini Yazıp Sol Eli Aktifleştirmeyi Amaçlarken Aynı Zamanda İki Elin Hareketini Birbiriyle Eşitleyip Daha Yumuşak ve Homojen Bir Tını Yakalamayı da Amaçlamıştır. Çalıştıktan Sonra Siz de İcranızda Daha Yumuşak ve Homojen Tını Almaya Başladınız mı?” Sorusuna Verdiği Cevapların Dağılımı

Tablo 10

Araştırmaya Katılan Bireylerin “Baktagir, Sol El Etütlerini Yazıp Sol Eli Aktifleştirmeyi Amaçlarken Aynı Zamanda İki Elin Hareketini Birbiriyle Eşitleyip Daha Yumuşak ve Homojen Bir Tını Yakalamayı da Amaçlamıştır. Çalıştıktan Sonra Siz de İcranızda Daha Yumuşak ve Homojen Tını Almaya Başladınız mı?” Sorusuna Verdiği Cevapların Frekans Yüzdesi

		Frekans	Yüzde
N	Kararsızım	4	23,5
	Katılıyorum	4	23,5
	Kesinlikle Katılıyorum	9	52,9
	Toplam	17	100,0

Baktagir, sol el etütlerini yazıp sol eli aktifleştirmeyi amaçlarken aynı zamanda iki elin hareketini birbiriyle eşitleyip daha yumuşak ve homojen bir tını yakalamayı da amaçlamıştır.

Şekil 7. Araştırmaya katılan bireylerin “Baktagir, sol el etütlerini yazıp sol eli aktifleştirmeyi amaçlarken aynı zamanda iki elin hareketini birbiriyle eşitleyip daha yumuşak ve homojen bir tını yakalamayı da amaçlamıştır. çalıştıktan sonra siz de icranızda daha yumuşak ve homojen tını almaya başladınız mı?” sorusuna verdiği cevapların frekans yüzdesi

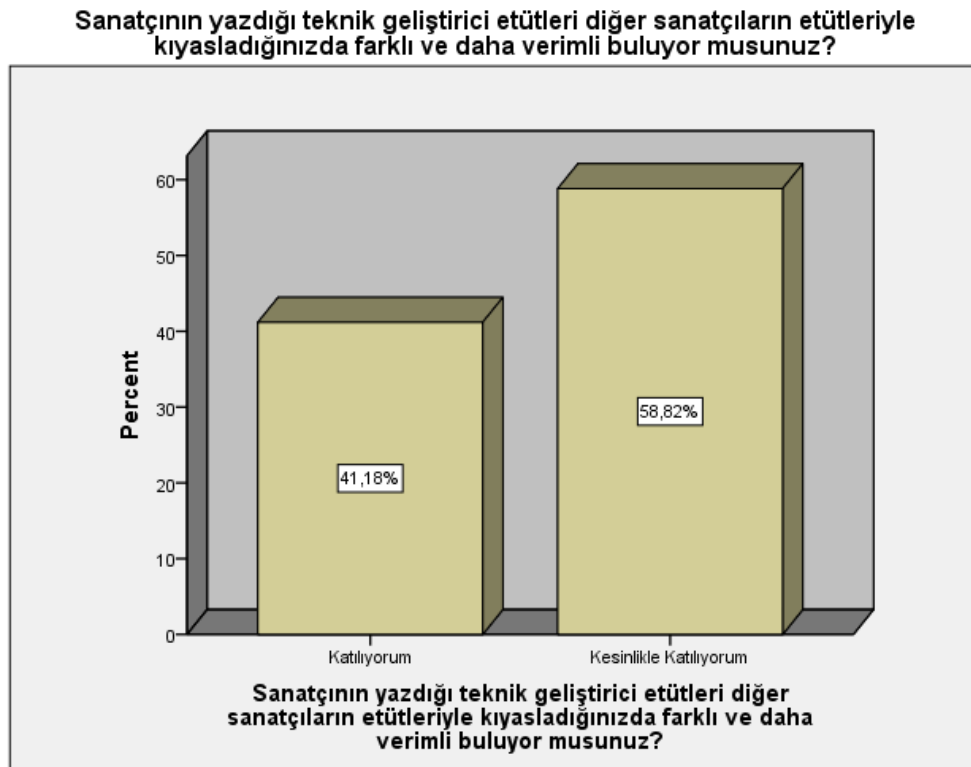
Araştırmaya katılan bireylerin %23,53'ü kararsızım, %23,53'ü katılıyorum ve %52,94'ü kesinlikle katılıyorum demiştir.

4.11. Araştırmaya Katılan Bireylerin “Sanatçının Yazdığı Teknik Geliştirici Etütleri Diğer Sanatçıların Etütleriyle Kıyasladığınızda Farklı ve Daha Verimli Buluyor Musunuz?” Sorusuna Verdiği Cevapların Dağılımı

Tablo 11

Araştırmaya Katılan Bireylerin “Sanatçının Yazdığı Teknik Geliştirici Etütleri Diğer Sanatçıların Etütleriyle Kıyasladığınızda Farklı ve Daha Verimli Buluyor musunuz?” Sorusuna Verdiği Cevapların Frekans Yüzdesi

		Frekans	Yüzde
N	Katılıyorum	7	41.2
	Kesinlikle Katılıyorum	10	58.8
	Toplam	17	100.0

Şekil 8. Araştırmaya katılan bireylerin “sanatçının yazdığı teknik geliştirici etütleri diğer sanatçıların etütleriyle kıyasladığınızda farklı ve daha verimli buluyor musunuz?” sorusuna verdiği cevapların frekans yüzdesi

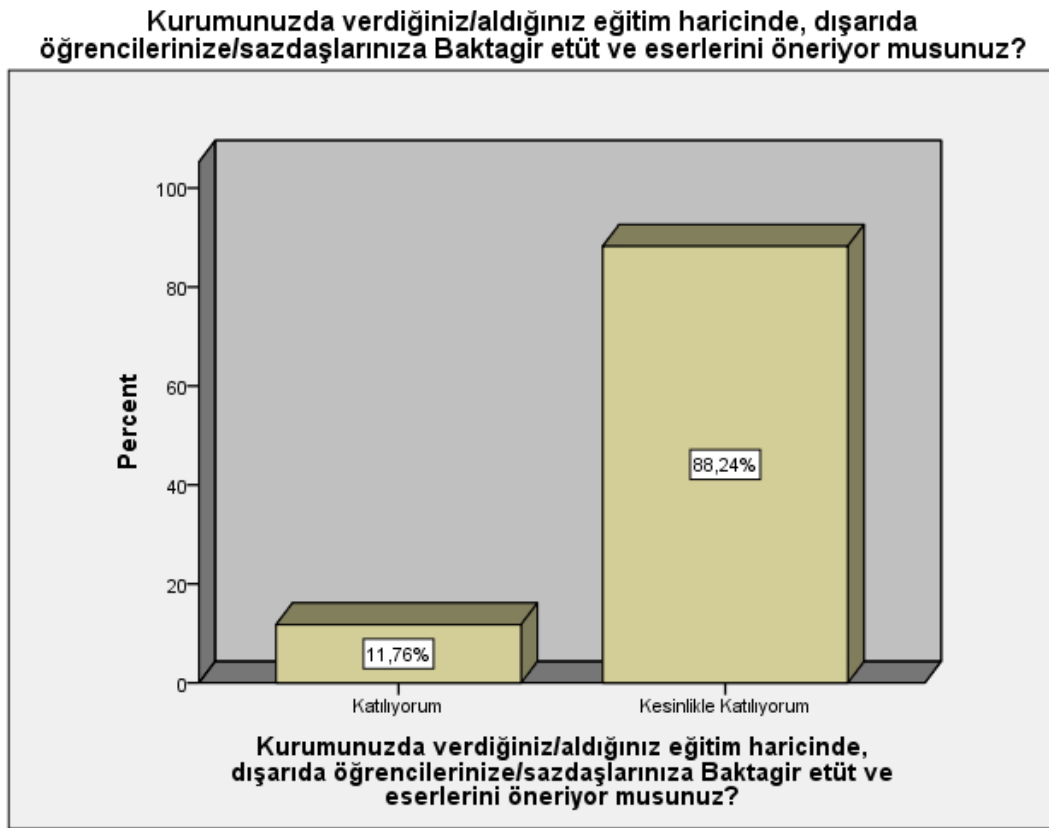
Araştırmaya katılan bireylerin %41,18'i katılıyorum derken %58,82'si kesinlikle katılıyorum demiştir.

4.12. Araştırmaya Katılan Bireylerin “Kurumunuzda Verdiğiniz/Aldığınız Eğitim Haricinde, Dışarıda Öğrencilerinize/Sazdaşlarınıza Baktagir Etüt ve Eserlerini Öneriyor Musunuz?” Sorusuna Verdiği Cevapların Dağılımı

Tablo 12

Araştırmaya Katılan Bireylerin “Kurumunuzda Verdiğiniz/Aldığınız Eğitim Haricinde, Dışarıda Öğrencilerinize/Sazdaşlarınıza Baktagir Etüt ve Eserlerini Öneriyor Musunuz?” Sorusuna Verdiği Cevapların Frekans Yüzdesi

	Frekans	Yüzde
Katılıyorum	2	11,8
Kesinlikle Katılıyorum	15	88,2
Toplam	17	100,0

Şekil 9. Araştırmaya katılan bireylerin “kurumunuzda verdiğiniz/aldığınız eğitim haricinde, dışarıda öğrencilerinize/sazdaşlarınıza Baktagir etüt ve eserlerini öneriyor musunuz?” sorusuna verdiği cevapların frekans yüzdesi

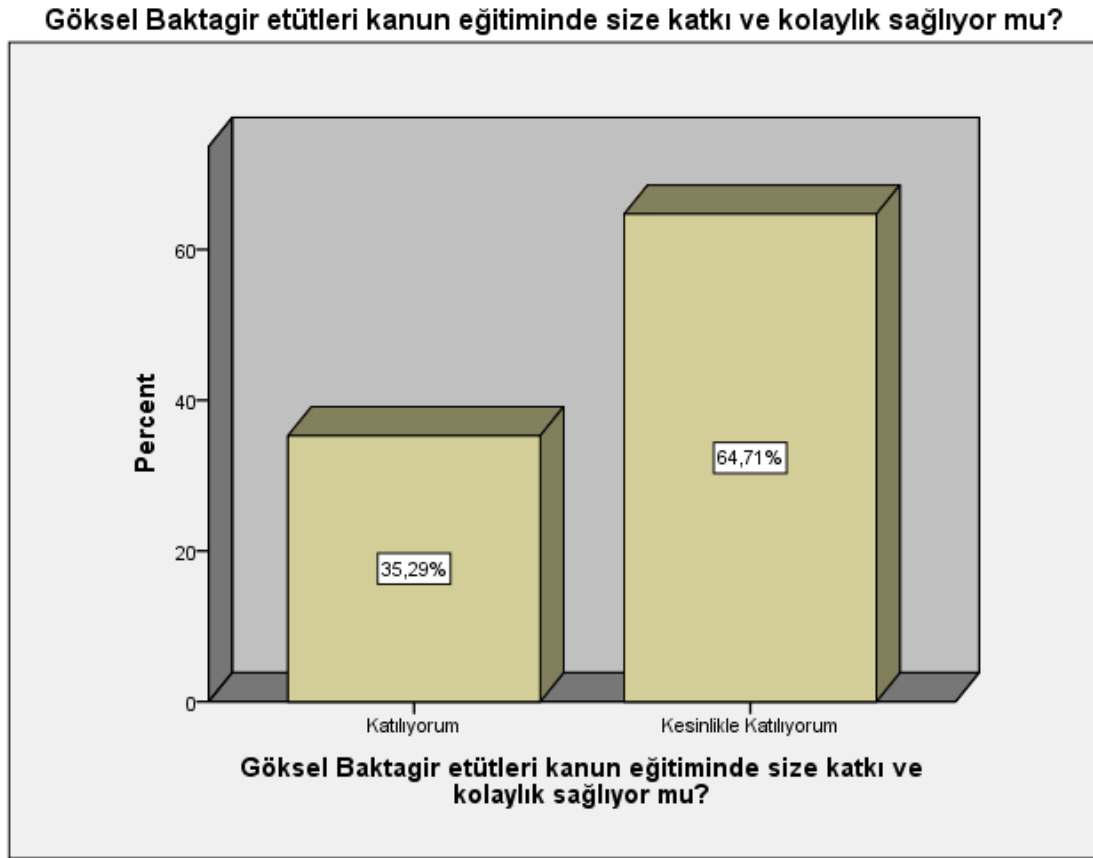
Araştırmaya katılan bireylerin %11,76'sı katılıyorum derken %88,24'ü kesinlikle katılıyorum demiştir. Yapılan görüş formu istatistiklerine göre araştırmaya katılan bireylerin büyük çoğunluğu soruyu olumlu yönde yanıtlamaktadır.

4.13. Araştırmaya Katılan Bireylerin “Göksel Baktagir Etütleri Kanun Eğitiminde Size Katkı ve Kolaylık Sağlıyor Mu?” Sorusuna Verdiği Cevapların Dağılımı

Tablo 13

Araştırmaya Katılan Bireylerin “Göksel Baktagir Etütleri Kanun Eğitiminde Size Katkı ve Kolaylık Sağlıyor Mu?” Sorusuna Verdiği Cevapların Frekans Yüzdesi

		Frekans	Yüzde
N	Katılıyorum	6	35,3
	Kesinlikle Katılıyorum	11	64,7
	Toplam	17	100,0

Şekil 10. Araştırmaya katılan bireylerin “Göksel Baktagir etütleri kanun eğitiminde size katkı ve kolaylık sağlıyor mu?” sorusuna verdiği cevapların frekans yüzdesi

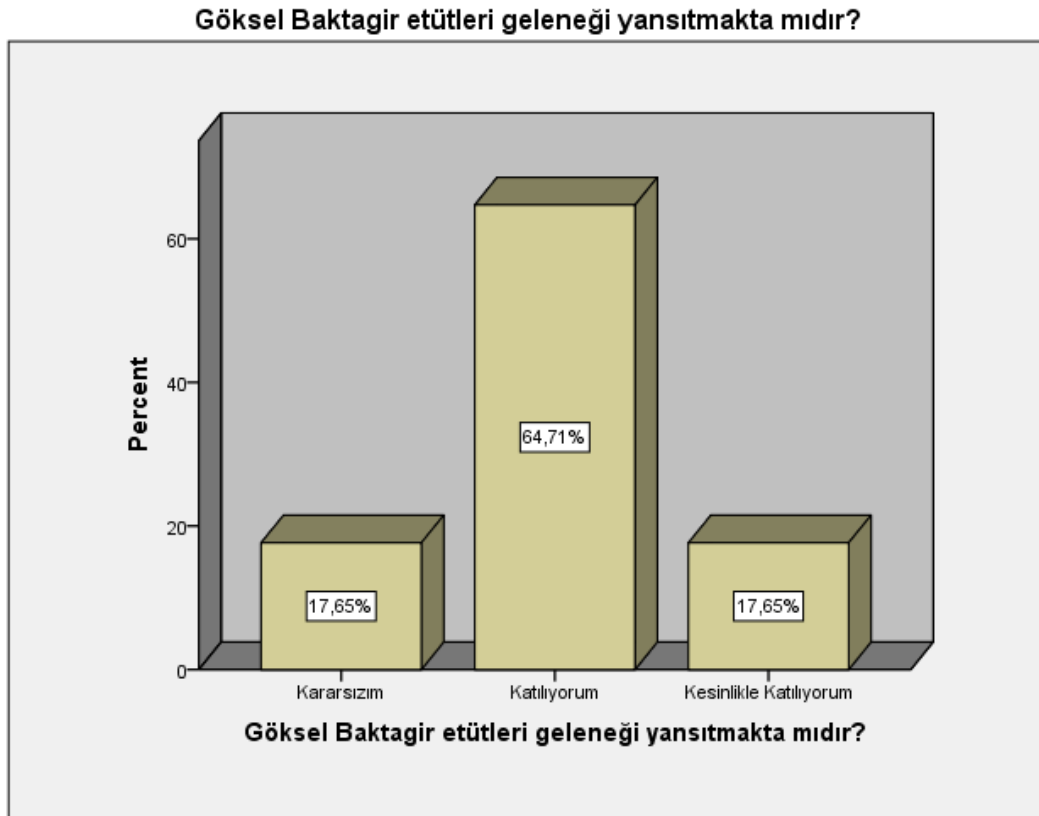
Araştırmaya katılan bireylerin %35,29'u katılıyorum derken %64,71'i kesinlikle katılıyorum demiştir.

4.14. Araştırmaya Katılan Bireylerin “Göksel Baktagir Etütleri Geleneği Yansıtmakta Mıdır?” Sorusuna Verdiği Cevapların Dağılımı

Tablo 14

Araştırmaya Katılan Bireylerin “Göksel Baktagir Etütleri Geleneği Yansıtmakta Mıdır?” Sorusuna Verdiği Cevapların Frekans Yüzdesi

	Frekans	Yüzde
Kararsızım	3	17.6
Katılıyorum	11	64.7
Kesinlikle Katılıyorum	3	17.6
Toplam	17	100.0

Şekil 11. Araştırmaya katılan bireylerin “Göksel Baktagir etütleri geleneği yansıtmakta mıdır?” sorusuna verdiği cevapların frekans yüzdesi

Araştırmaya katılan bireylerin %17,65'i kararsızım, %64,71'i katılıyorum, %17,65'i kesinlikle katılıyorum demiştir.

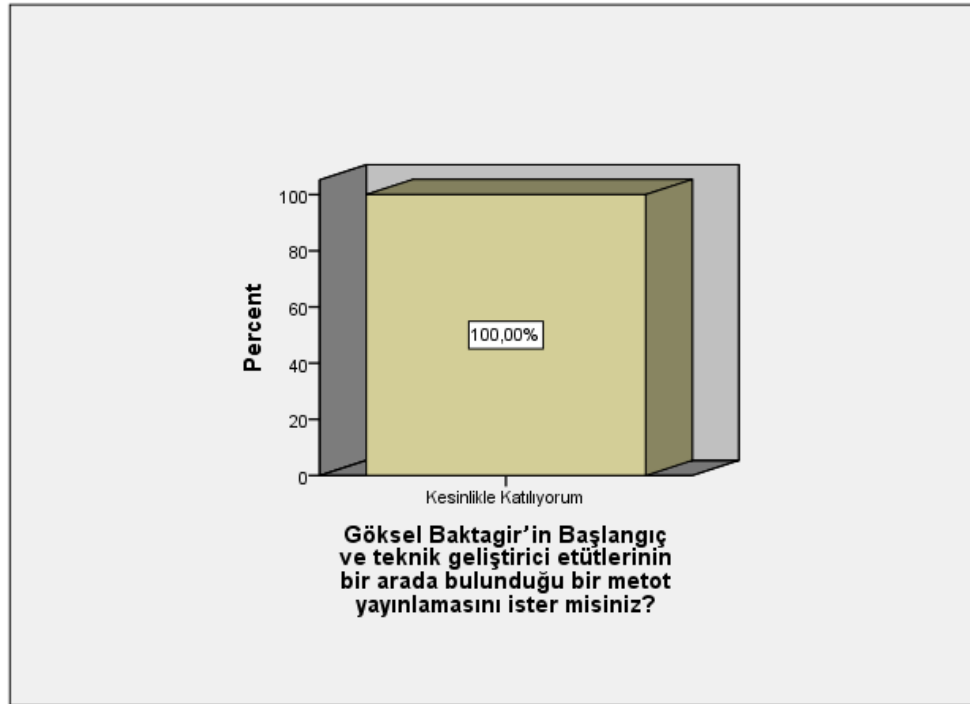
4.15. Araştırmaya Katılan Bireylerin “Göksel Baktagir’in Başlangıç ve Teknik Geliştirici Etütlerinin Bir Arada Bulunduğu Bir Metot Yayınlamasını İster Misiniz?” Sorusuna Verdiği Cevapların Dağılımı

Tablo 15

Araştırmaya Katılan Bireylerin “Göksel Baktagir’in Başlangıç ve Teknik Geliştirici Etütlerinin Bir Arada Bulunduğu Bir Metot Yayınlamasını İster Misiniz?” Sorusuna Verdiği Cevapların Frekans Yüzdesi

		Frekans	Yüzde
N	Kesinlikle Katılıyorum	17	100.0

Göksel Baktagir’in Başlangıç ve teknik geliştirici etütlerinin bir arada bulunduğu bir metot yayınlamasını ister misiniz?

Şekil 12. Araştırmaya katılan bireylerin “Göksel Baktagir’in başlangıç ve teknik geliştirici etütlerinin bir arada bulunduğu bir metot yayınlamasını ister misiniz?” sorusuna verdiği cevapların frekans yüzdesi

Araştırmaya katılan bireylerin tamamı bu öneriye kesinlikle katılıyorum demiştir.

BÖLÜM V

SONUÇ

5.1. Sonuçlar

Çok sesli çalışmalara açık bir çalgı türü olan Kanun'a Türk müziğinin piyanosu denilebilir. Kanun tüm parmaklar kullanılarak Gitar ve Arp tekniğine yakın bir tekniğe sahiptir. Kanun; Antik Çağın, Sümerler'in, eski Mısırlılar'ın ve bu bölgelerin dışındaki birçok farklı coğrafyanın tarihi bir ürünüdür. Bundan dolayı kanun ile benzerlik taşıyan farklı çalgıların, farklı isimlerle, farklı kültürlerle anılması kaçınılmaz olmaktadır. Asıl yapısı, paralel olarak gerilen tellerin düz bir zemine oturtulması temeline dayanmaktadır. Farklı ülkelerde farklı isimlerle anılan kanun Arabistan ve Türkiye'de "Kanun", Kore'de "Kayagum", Rusya'da "Gusli", Estonya'da "Kannel", Macaristan'da "Hungarian Zither", Finlandiya'da "Kantele", Japonya'da "Koto" gibi isimlerle kullanılmakta olup Santur, Harp, Çeng ve Lir de belirtilen prensip ile yapılan çalgılardır (Baktagir, 2014).

Kanun eğitiminde eserlere ön hazırlık sağlayan mızrap çalışmaları ve etütlerdir. Öğrencinin eser çalmaya hazır olmasıyla birlikte eserler başlangıç, orta ve ileri düzey olarak hazırlanır ve bu seviyelere göre de mızrap çalışmaları ve etütlere devam edilerek öğrencinin kanuna hakim olması sağlanır (Karakaş, 2019, s. 119).

Kanun eğitiminde her zaman etütlerle ve metotlara dayalı bir sistem uygulanmıştır. Başlangıç ve ileri düzey etütlerin bir arada toplandığı metotlar yardımıyla kanun öğrenimi kolaylaşır. En yaygın metotlar Gültekin-Tahir Aydoğdu Kanun Metodu (2004), Kanun Öğrenme Metodu (1976) İsmail Şençalar, Ümit Mutlu Kanun Metodu (1998), Ahmet Lütfi Taşçı Kanun Öğrenme Metodu (1978), Halil Karaduman (2007) Kanun Metodu'dur. Bu metotlar hem özel hem mesleki müzik eğitimi kurumlarında kanun eğitiminde başvuru en bilindik ve güvenilir metotlardır. Bunların yanı sıra Beste Aydın Kanun Metodu (2007),

Özdemir Hafizoğlu Kanun Egzersizleri ve Eğitimi (2009), Gülcan Karadağlı Kanun Metodu 1-2-3-4 (2015) da son yıllarda rağbet gören ve tercih edilen metotlardır.

Bu araştırmaya konu olan Göksel Baktagir etütlerinin de bir metot çatısı altında toplanmamasına rağmen ülke ve dünya çapında oldukça büyük ilgi gördüğü, sanatçının düzenlediği eğitim faaliyetlerine katılımın yoğun olduğu ve yaş, kariyer sınırı olmaksızın bu eğitimlere katılmış öğrencilerin oldukça verim aldıkları gözlemlendiği gibi sanatçının bu kanun etütlerinin mesleki müzik eğitimi kurumlarının ders müfredatı kapsamında uygulanmadığı da dikkat çekmiştir. Buna güçlü bir sebep olarak sanatçının etütlerini barındırdığı bir metot yayınlamamış olması görülse de etütlerin bu kurumlarda işlenmesinin uygun olup olmadığı merak konusu olmuş ve mesleki müzik eğitimi kurumu olarak 1 üniversite (Devlet Konservatuarı) ve bir Güzel Sanatlar Lisesi eğitmen ve öğrencilerin konu hakkındaki görüşleri bir anket formu yardımı ile istatistiklere dökülmüştür.

Araştırma sonuçlarından elde edilen bilgilere göre;

- Araştırmaya Katılan Bireylerin tamamı “Göksel Baktagir’in Kanun Sazını öğrenme ve Geliştirmeye Yönelik Yazdığı Etütlerin ve Etüt İçerikli Saz Eserlerinin Çalıştığınız/Eğitim Aldığınız Kurumda Ders Müfredatı Kapsamında Uygulanmasını İster misiniz?” Sorusuna “evet” cevabını vermişlerdir. Araştırmaya katılan bireylerin tamamı Göksel Baktagir’in kanun sazını öğrenme ve geliştirmeye yönelik yazdığı etütlerin ve etüt içerikli saz eserlerinin çalıştığı veya eğitim aldığı kurumun ders müfredatı kapsamında uygulanmasını istemektedir. Bu sonuç söz konusu etütlerin bu kurumlarda işlenmesinin uygun olduğunu da destekler niteliktedir.
- Araştırmaya katılan bireylerin büyük çoğunluğu (%94,1) kendi kurumunda verdiği ya da aldığı eğitim haricinde Baktagir etüt ve eserlerini çalışırken, çok az kişi (%5,9) Baktagir etüt ve eserlerini çalışmamaktadır. Çoğunluğun çalışıyor olması bu etütlerden verim alındığını dolaylı yoldan belirtmektedir.
- Araştırmaya katılan bireylerin çoğunluğu (%58,8) Baktagir’in sol el geliştirici teknik etütlerini çalışırken, bir kısmı (%35,3) kısmen çalışıyor ve çok az bir kısmı (%5,9) çalışmıyordur. Çoğunlukla evet cevabını veren bireyler, sol el etütlerini çalışmalarıyla sol ellerinin aktifleştirdiğini düşünen ve kısmen cevabını verenler sol ellerinin aktifleştirdiği konusunda kararsız kalanlar, hayır cevabını verenler ise bu hususta verim almadıklarını belirtenlerdir.

- Baktagir’in sol el geliştirici teknik etütleri sol elinizi aktifleştirdi mi/aktifleştiriyor mu? Sorusuna çoğunlukla “kesinlikle katılıyorum” cevabı verilmiştir. Bu sonuç bir önceki maddede yapılan yorumu desteklemektedir.
- Araştırmaya katılan bireylerin “Baktagir, sol el etütlerini yazıp sol eli aktifleştirmeyi amaçlarken aynı zamanda iki elin hareketini birbiriyle eşitleyip daha yumuşak ve homojen bir tını yakalamayı da amaçlamıştır. Çalıştıktan sonra siz de icranızda homojen tınıyı duymaya başladınız mı?” sorusuna çoğunluk “evet” cevabını vermiştir. Evet diyenlerin hepsi bu etütleri çalışıp verim aldığını düşünenlerdir.
- Araştırmaya katılan bireylerin çoğunluğu sanatçının yazdığı teknik geliştirici etütleri diğer sanatçıların etütleriyle kıyasladığınızda farklı ve daha verimli buluyorlarken büyük bir çoğunluğu buna kesinlikle katıldığını belirtmişlerdir.
- Araştırmaya katılan bireylerin büyük çoğunluğu kurumlarında verdikleri/aldıkları eğitim haricinde, dışarıda öğrenci ve sazdaşlarına Baktagir etüt ve eserlerini kesinlikle önerdiklerini belirtmektedir. Bu sonuç çoğunluğun oldukça verim alarak kurumlarında da işlenmesini uygun bulduklarını gösterir niteliktedir.
- Araştırmaya katılan bireylerin büyük çoğunluğu Göksel Baktagir etütlerinin kanun eğitiminde kendilerine katkı ve kolaylık sağladığını kesinlikle düşünmektedir. Daha önceki sorulara kısmen cevabını verenler de bu soruya “katılıyorum” şeklinde olumlu cevaplandırmışlardır.
- Araştırmaya katılan bireylerin büyük çoğunluğu Göksel Baktagir etütlerinin geleneği yansıttığını düşünmektedir.
- Araştırmaya katılan bireylerin tamamı “Göksel Baktagir’in Başlangıç ve teknik geliştirici etütlerinin bir arada bulunduğu bir metot yayınlamasını ister misiniz?” sorusuna “kesinlikle katılıyorum” cevabını vermiştir.

Elde edilen bütün bu istatistiklere göre yapılan eğitimci/öğrenci görüş formu sorularının çok büyük bir kısmı olumlu cevaplanmıştır. Araştırma kapsamında sınırlandırılan iki mesleki müzik eğitim kurumundan alınan yanıtlara göre; Göksel Baktagir’in etüt ve eserlerine duyulan rağbetin yoğun olduğu, ders müfredatı kapsamında yoğunlukla işlenmesi istendiği, Baktagir etütlerinin şimdiye kadar eğitimlerinde uygulanan etütlerin geleneğini etkilemediği yani etütlerin geleneği yansıttığı ve bunun yanı sıra diğer etütlerle kıyaslandığında daha farklı ve verimli olduğu ve metotlara dayalı bir çalgı eğitim sistemi uygulayan bu kurumlarda sanatçının etütlerini bir arada topladığı bir metot yayınlanması talebinin de oldukça yoğun olması sonuçları dahilinde Göksel Baktagir’in kanun etütlerinin mesleki müzik eğitimi kurumlarında uygulanmasının uygunluğu tespit edilmiştir.

EKLER

Ek 1. Anket Formu

Değerli Kanun Eğitimsi/Öğrencisi;

Bu uzman ve öğrenci görüşü formu, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı Müzik Eğitimi Bilim Dalı bünyesinde “Göksel Baktagir” in Kanun Etütlerinin Mesleki Müzik Eğitimi Kurumlarındaki Uygulanma Durumu Üzerine İnceleme” isimli yüksek lisans tez çalışması kapsamında hazırlanmıştır. Günümüzün önemli kanun sanatçılarından Göksel Baktagir etütlerinin mesleki müzik eğitimi kurumlarında uygulanabilirliğini analiz etmek adına aşağıdaki uzman ve öğrenci görüş formuna ait soruların tarafınızca cevaplanması yapılan bu çalışmaya çok kıymetli katkılar sağlayacaktır. Vereceğiniz cevaplar sadece araştırmacı tarafından okunup tez kapsamında değerlendirilecektir. Katkı ve katılımlarınızdan dolayı teşekkür ederim.

Araştırmacı
Serap AKGÜNEŞ

Anketi Cevaplayanın:

Cinsiyet : ☐ Kadın ☐ Erkek
Müzikal Kariyer : ☐ Akademisyen ☐ Öğretmen ☐ Öğrenci
Mesleki Deneyim : ☐ 1-10 ☐ 11-20 ☐ 21-30 ☐ 31ve üzeri

Sorular

1. Hangi eğitim kurumunda görev yapıyorsunuz/okuyorsunuz?
☐ Güzel Sanatlar Lisesi ☐ Devlet Konservatuvarı
2. Göksel Baktagir’in kanun sazını öğrenmede ve geliştirmeye yönelik yazdığı etütlerin ve etüt içerikli saz eserlerinin çalıştığınız veya eğitim aldığınız kurumda ders müfredatı kapsamında uygulanmasını ister misiniz?
☐ Evet ☐ Hayır
3. Kurumunuzda verdiğiniz/aldığınız eğitim haricinde Baktagir etüt ve eserlerini çalışıyor musunuz?
☐ Evet ☐ Kısmen ☐ Hayır
4. Baktagir’in sol el geliştirici teknik etütlerini çalıştınız mı/çalışıyor musunuz?
☐ Evet ☐ Kısmen ☐ Hayır
5. Göksel Baktagir’in son yıllarda çeşitli ülke ve şehirlerde düzenlediği özel eğitim faaliyetlerine (workshop, masterclass, omar) veya faaliyetlerinden birine katıldınız mı?
☐ Evet ☐ Hayır

Lütfen 5. Soru için cevabınız “Hayır” ise 14. Soruyu cevaplamayınız.

Lütfen aşağıdaki soruları;

- (1) Kesinlikle Katılmıyorum,
(2) Katılmıyorum,
(3) Kararsızım,
(4) Katılıyorum,
(5) Kesinlikle Katılıyorum, olacak şekilde cevaplandırınız.

Sorular	Kesinlikle Katılmıyorum (1)	Katılmıyorum (2)	Kararsızım (3)	Katılıyorum (4)	Kesinlikle Katılıyorum (5)
6. Baktagir'in sol el geliştirici teknik etütleri sol elinizi aktifleştirdi mi/aktifleştiriyor mu?	()	()	()	()	()
7. Sanatçının sağ ve sol el için yazdığı teknik geliştirici etütleri çalıştıktan sonra iki elinizi aynı ölçüde kullanmayı öğrenebildiniz mi?	()	()	()	()	()
8. Baktagir, sol el etütlerini yazıp sol eli aktifleştirmeyi amaçlarken aynı zamanda iki elin hareketini birbiriyle eşitleyip daha yumuşak ve homojen bir tını yakalamayı da amaçlamıştır. Çalıştıktan sonra siz de icranızda yumuşak ve daha homojen bir tını almaya başladınız mı?	()	()	()	()	()
9. Sanatçının yazdığı teknik geliştirici etütleri diğer sanatçıların etütleriyle kıyasladığınızda farklı ve daha verimli buluyor musunuz?	()	()	()	()	()
10. Kurumunuzda verdiğiniz/aldığınız eğitim haricinde, dışarıda öğrencilerinize/sazdaşlarınıza Baktagir etüt ve eserlerini öneriyor musunuz?	()	()	()	()	()
11. Göksel Baktagir etütleri kanun eğitiminde size katkı ve kolaylık sağlıyor mu?	()	()	()	()	()
12. Göksel Baktagir etütleri geleneği yansıtmakta mıdır?	()	()	()	()	()
13. Göksel Baktagir'in Başlangıç ve teknik geliştirici etütlerinin bir arada bulunduğu bir metot yayınlamasını ister misiniz?	()	()	()	()	()
14. Eğitim faaliyetine katılımınızdan sonra icranız gelişti mi?	()	()	()	()	()

Ek 2. Göksel Baktagir’ in Sağ ve Sol El İçin Yazdığı Teknik Geliştirici Etütler

Simetrik Etütler (Boşta kalan eller ile mızrap çalışması)

Üç buçuk oktavlık ses sahası arasında, makamsal müziğimizin referans seslerini de vermeye yarayan mandal tertibatıyla çok zengin imkânları olan kanun sazının teknik yönden icrasının geliştirilebilmesi için iki elin de mızrap pozisyonlarının oturtulması gerekmektedir.

Sağ ve Sol el hâkimiyeti için her iki elin uyum sağlaması önemlidir. Mandal değişimi esnasında, Sol elin mandal seslerini örtmesini sağlayacak senkronun oluşturulması için icracının titizlikle ve dikkatli bir şekilde değişimi gerçekleştirmesi gerekmektedir. Hedef sadece müzik yapmak değil, yapılan müziği sanat haline getirmek olmalıdır ve icracı bu duyarlılıkla her mızrabını tele dokundururken müziğin rafine tınlarının peşinde olmalıdır. Teknik olarak, özellikle yan yana gelen ve daha çok merdiven gibi bir seyir özelliği gösteren nota kalıpları, genelde boşta kalan ellerle icra edilir. Her iki ele eşit yük oluşturan mızrap çalışmalarında iki elin de aynı eşitlikte geliştirilmesi gerekir. Bu amaçla yazılmış Simetrik Etütler sayesinde, icracıya sağ ve sol elin hakimiyet kazanması hedeflenmiştir (Baktagir, 2004, s. 16).

Nihavent Dizisinde Boşta Kalan Eller ile Mızrap Çalışması

Sol elin sabit olup, sağ elin yürüyüşü gerçekleştirdiği bu etütte entervallerin oturması da hedeflenmiştir.

Göksel BAKTAGİR

(sol el sabit, sağ el yürüyor)

↓ Kürdi 4'lüsü

Fa# (yeden) ↑ Busellik 5'lisi ↑

A Sofyan

B

C

D

E

Boşta Kalan Eller ile Mızrap Çalışması

Yan yana ve atlamalı nota aralıklarında yazılmış olan bu etüt, iki elin balansını oturtmada oldukça olumlu etki bırakacaktır.

A

Sofyan

G.B

O Λ O Λ O Λ O Λ O Λ O Λ O Λ O Λ O Λ O Λ

B

Gelibolu

O Λ O Λ O Λ O Λ O Λ O Λ O Λ O Λ

C

O Λ O Λ O Λ O Λ O Λ O Λ O Λ O Λ

O Λ O Λ O Λ O Λ O Λ O Λ O Λ O

Kürdi Dizisinde Boşta Kalan Eller ile Triole Çalışması

Çarpma notaların icrasının gelişimine katkı sağlamak üzere yazılmış bir etüttür.

Atlamalı Notalarda Boşta Kalan Ellerle Mızrap Çalışması

Üçlü aralıkların oturtulması için yazılmış melodik etüttür.

Nim Sofyan G.B

O Λ O Λ O Λ O Λ O Λ O Λ O Λ O Λ O Λ O Λ

O Λ O Λ O Λ O Λ O Λ O Λ O Λ O Λ O Λ O Λ

O Λ O Λ O Λ O Λ O Λ O Λ O Λ O Λ O Λ O Λ

SON

Şekil 4.4: Simetrik Etüt-4

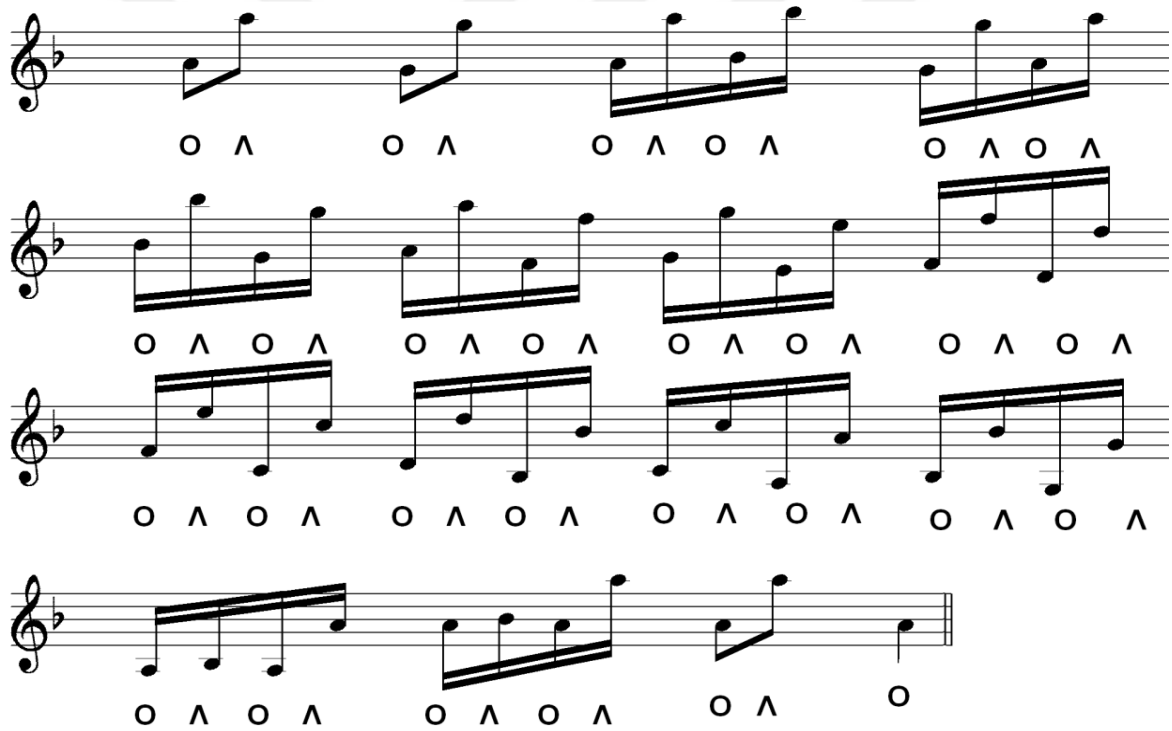
Yanyana ve Bir Oktav Aralığındaki Notaların Boşta Kalan Elleriyle Çalışması

İki aşamalı yazılmış melodik etütte hem yanyana nota kalıpları hem de ardından gelen oktav aralıkları pekiştirilmesi hedeflenmiştir.

1

2

Nihavend Dizisinde Boşta Kalan Ellerle Mızrap Çalışması

Melodik yazılmış olan bu etüt sayesinde hem atlamalı, hem enterval hem de yan yana olan kalıpların oturtulması hedeflenmiştir.

A

Sofyan G.B

OΛOΛOΛOΛ OΛOΛOΛOΛ OΛOΛ OΛOΛ OΛOΛOΛO

ΛOΛO OΛOΛOΛOΛOΛ OΛ OΛ OΛOΛOΛ OΛOΛOΛ

OΛOΛOΛ OΛOΛ OΛOΛ OΛOΛ OΛOΛOΛOΛ

ΛOΛOΛOΛ OΛOΛOΛOΛ OΛOΛOΛOΛ OΛOΛOΛOΛ

B

OΛO OΛOΛOΛOΛ OΛOΛOΛOΛ OΛOΛOΛOΛ

OΛOΛOΛOΛ OΛOΛOΛOΛ OΛOΛOΛOΛ OΛOΛOΛOΛ

Nikriz Dizisinde Boşta Kalan Elleri Mızrap Çalışması

Aşağıdaki etüt içerisinde çarpma notalar, yan yana ve oktav aralıkları birlikte kullanılmış olup, melodik bir eser hüviyetinde icra edilecektir.

A Sofyan *tr* G.B

B Glis

C

D

The musical score is written for a single melodic line in 4/4 time, key of D major (two sharps). It consists of eight staves of music. The first staff is labeled 'A' and 'Sofyan'. It begins with a 4/4 time signature and a key signature of two sharps. The melody starts with a quarter note D, followed by a quarter note E, a quarter note F#, and a quarter note G. This is followed by a trill (tr) on G, which is marked with a wavy line. The trill is followed by a quarter note A, a quarter note B, and a quarter note C. The staff ends with a double bar line. The second staff is labeled 'B' and 'Glis'. It begins with a quarter note D, followed by a quarter note E, a quarter note F#, and a quarter note G. This is followed by a glissando (Glis) on G, which is marked with a wavy line. The glissando is followed by a quarter note A, a quarter note B, and a quarter note C. The staff ends with a double bar line. The third staff is labeled 'C'. It begins with a quarter note D, followed by a quarter note E, a quarter note F#, and a quarter note G. This is followed by a quarter note A, a quarter note B, and a quarter note C. The staff ends with a double bar line. The fourth staff is labeled 'D'. It begins with a quarter note D, followed by a quarter note E, a quarter note F#, and a quarter note G. This is followed by a quarter note A, a quarter note B, and a quarter note C. The staff ends with a double bar line. The fifth staff is labeled 'D'. It begins with a quarter note D, followed by a quarter note E, a quarter note F#, and a quarter note G. This is followed by a quarter note A, a quarter note B, and a quarter note C. The staff ends with a double bar line. The sixth staff is labeled 'D'. It begins with a quarter note D, followed by a quarter note E, a quarter note F#, and a quarter note G. This is followed by a quarter note A, a quarter note B, and a quarter note C. The staff ends with a double bar line. The seventh staff is labeled 'D'. It begins with a quarter note D, followed by a quarter note E, a quarter note F#, and a quarter note G. This is followed by a quarter note A, a quarter note B, and a quarter note C. The staff ends with a double bar line. The eighth staff is labeled 'D'. It begins with a quarter note D, followed by a quarter note E, a quarter note F#, and a quarter note G. This is followed by a quarter note A, a quarter note B, and a quarter note C. The staff ends with a double bar line.

Asimetrik Etütler

Müzikte bir enstrümandan daha dolu bir ton almak için icraya vurgu katmak gerekir. Kuvvetli ve zayıf zamanların yer değiştirmesiyle, mızrap vuruşlarında oluşan senkop vurgulu icrayı meydana getirir ve her sesi normalde açık tınlayan kanunun Türk Müziği içinde daha homojen tınlaması için seslerin üstünü örtmek gerekir.

Müziğin içinde vurgu, asimetrik mızrap vuruşlarıyla elde edilir. Boşta kalan elle devam eden bir icra yerine, asimetrik mızrap teknikleri formüle edilmiştir. Örneğin, inici seyirde dört onaltılık notanın icrası Sağ-Sol-Sağ-Sol şeklinde olmayıp, yeni oluşturulmuş teknikle şu şekilde gerçekleşir: Sağ-Sol-Sol-Sol ve sol el vuruşları adeta bir vurmali çalgıda Düm'lerin vurgusuyla sol eli zıplatarak icra edilerek vurgu daha belirgin hale getirilir.

Asimetrik mızrap teknikleri sayesinde içi daha dolu bir icra sağlanır. Zaman zaman mızrapların haricindeki parmaklarımıza da görev yükleyerek işlediğimiz müzikte, kanun sazından elde edilecek farkı duyumlar, mızrap ile elde edilen parlak tını ile, mızrapsız diğer parmaklarımızın, yani etle tellere dokunulduğunda mat bir tını sentezi de icraya farklı bir derinlik katar. Teknik bu şekilde oturtulduğunda müziğin ruhuna daha iyi inilmiş olacaktır (Baktagir, 2004, s. 24).

Nihavent Dizisinde Sol El Ağırlıklı Mızrap Çalışması

Sol el ağırlıklı yazılmış olan bu etütte sol elin ardı ardına gelen her vuruşunda el zıplatılacaktır. Böylelikle hedeflenen vurgu sağlanır.

Formül :Λ O O O

Sofyan G.B

The musical notation is written on a single staff with a treble clef, a key signature of one flat (B-flat), and a 4/4 time signature. The melody consists of eighth notes and rests, with a final measure marked G.B. The notation includes a treble clef, a key signature of one flat, and a 4/4 time signature. The melody consists of eighth notes and rests, with a final measure marked G.B.

Açıklama: Aynı elin ardı ardına birden fazla kullanılması durumunda sağ el çektirme mızrap şeklinde kullanılırken, sol eldeki mızrap vuruşlarında her nota için zıplatılarak vurgulu icra sağlanır.

Kürdî Dizisinde Sol El Ağırıklı Mızrap Çalışması

İçinde üçlemeler oluşturacak bir asimetrik mızrap tekniği kullanılmış olup, vurguyu daha fazla öne çıkaran ettüür.

G.B

Sofyan

Nihavend Dizisinde Sol El Ağırlıklı Triole Mızrap Çalışması

Sol elin ardı ardına ikişer defa kullanılması sayesinde vurgulu bir icra sağlanır.

Bir Oktavlık İnici Seyirlerde Sol El Ağırlıklı Mızrap Çalışması

Aşağıdaki etüdün ilk iki ölçüsünde sol elin gelişimi için başlangıçta oldukça ağır metronomda el pekiştirilir.

İkinci porte oktav notların oturtulması açısından önemlidir.

Karma Etütler

Karma yazılmış etütlerde nota kalıpları zaman zaman eşit ellerle kullanıldığı gibi bazen sol, bazen sağ el ağırlıklı olarak işlevsel hale getirilen etütlerdir. Karma olarak yazılmış etütlerde amaç, icracının, formüle edilmiş mızrap kalıplarını iç içe bir icra yöntemi kullanarak, daha iyi pekiştirmesini sağlamaktır. Bu etütler sayesinde, eşit kullanılan mızrapların haricinde, müziğin vurgulu icrasını oluşturmak için her iki elde de asimetrik mızrapların kullanılarak icraya katacağı vurgu ile dolu bir icra duyumu sağlanacaktır. Etütlerde uygulanacak mızrap çalışmaları her zaman yavaştan hızlıya şeklinde olmalıdır. Bu sayede ellerin görevi daha iyi sindirilir ve nota kalıbı formüle edilmiş haliyle daha iyi pekişmiş olur. (Baktagir, 2004, s. 27, 28)

Hicazkâr Dizisinde Karma Mızrap Çalışması

Bu etüt hem sol, hem sağ el ağırlıklı hem de iki elin eşit olarak kullanıldığı tekniklerden oluşturularak yazılmıştır

A

Sofyan

G.B

B

C

D

E

F

G

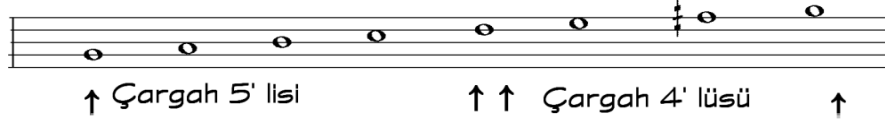
Oktav

↑ O O O O O O O O ↑

Mahûr Dizisinde Karma Mızrap Çalışması

Atlamalı notalarda her elin ikilemeli uygulanan mızrap tekniği sayesinde Sağ ve sol elin gelişimine katkı sağlayacağı hedeflenmiştir.

Mahûr Dizisi

G.B

Nihavent Dizisinde Karma Mızrap Çalışması

Aşağıdaki etütte oktavlardan sonra gelen nota kalıbında sağ el ağırlıklı mızrap çalışması vurguyu tamamlar. İkinci bölümde sol el vurgusuyla arada parmakların görev aldığı farklı bir teknikle mızrap ve parmak tonunun karma senteziyle icraya müzikal bir tını katması hedeflenmiştir.

1

Sofyan G.B

O ^ O ^ O ^ O ^ O ^ O ^ O ^ O ^

O ^ ^ ^ O ^ O ^ O ^ O ^ O ^ O ^ O ^

2

O ^ ^ O 1 4 O 1 4 O 1 4 O 1 4

O ^ ^ O O ^ ^ O O ^ ^ O O ^ ^ O

O ^ 1 ^ 4 O O ^ O ^ O ^ O ^

O ^ O ^ O ^ O ^ O ^ O

Karma Mızrap ve Parmak Çalışmaları

Arpej ağırlıklı notlarda parmak pozisyonlarını güçlendirmeye yönelik olarak yazılmıştır.

A § G.B

Sofyan

1 4 1 4 1 4 1 4

B

1 4 1 4 1 4 1 4

C

1 4 1 4 1 4 1 4

§

Nihavent Dizisinde Karma Mızrap Çalışması

Üst ve alt oktavlarda aynı nota kalıplarının icraları aşağıdaki gibi ellerin kullanılmasını adeta zorunlu kılar: Bu nedenle aşağıdaki özellikle ilk portedeki mızrap çalışması her iki elin balansı açısından da çok önemlidir.

Devamlı

Sofyan

G.B

Λ Λ Λ O O O Λ Λ Λ O O O Λ Λ Λ O O O Λ Λ Λ O O O

O Λ O Λ O Λ O Λ O Λ O Λ O Λ O Λ O Λ O Λ O Λ O Λ O

O Λ O Λ O Λ O Λ O Λ O Λ O Λ O Λ O Λ O Λ O Λ O Λ O

O Λ O Λ O Λ O Λ O Λ O Λ O Λ O Λ O Λ O Λ O Λ O Λ O

O Λ O Λ O Λ O Λ O Λ O Λ O Λ O Λ O Λ O Λ O Λ O Λ O

O Λ O Λ O Λ O Λ O Λ O Λ O Λ O Λ O Λ O Λ O Λ O Λ O

O Λ O Λ O Λ O Λ O Λ O Λ O Λ O Λ O Λ O Λ O Λ O Λ O

O Λ O Λ O Λ O Λ O Λ O Λ O Λ O Λ O Λ O Λ O Λ O Λ O

Nihavent dizisinde karma mızrap çalışması

Aşağıdaki etütte sağ el ağırlıklı mızrap vuruşlarında sağ el çekirme mızrap tekniğiyle icra edilir ancak sol el ağırlıklı bütün icralarda sol el vurguyu sağlamak üzere teller üzerinde zıplatılarak kullanılır.

A
Nim Sofyan

G.B

B

C

D

E

Değişmeli Usulde Kromatik Ağırlıklı Karma Mızrap Çalışması

Aşağıdaki kromatik etütte sol elle desteklenen bir mızrap tekniği kullanılmıştır. Böylelikle sağ elin yükü ortadan kalkıp icrayı daha da hızlandırma noktasında bir pratiklik kazanılmış olacaktır.

A % G.B

Λ Λ Λ Λ O O Λ Λ Λ Λ O O Λ Λ Λ Λ O O

Λ Λ Λ Λ O O Λ Λ Λ Λ O O Λ Λ Λ Λ O O

Λ Λ Λ Λ O O Λ Λ Λ Λ O O Λ O O O O O O O Λ Λ

B

Λ Λ Λ Λ O O O Λ Λ Λ Λ O O O Λ Λ Λ Λ O O O

Λ Λ Λ Λ O O O Λ Λ Λ Λ O O O Λ Λ Λ Λ O O O

Λ O Λ Λ Λ Λ O O O Λ Λ Λ Λ O O O Λ Λ Λ Λ O O O

Λ Λ Λ Λ O O O Λ Λ Λ Λ O O O Λ Λ Λ Λ O O O

%

Daha çok sol elin işlevin fazla olduğu bu etüt sayesinde hedeflenen vurgulu icraya kavuşulmuş olur.

57

Aşağıdaki karma etütte oktav icraları sayesinde kanun üzerinde geniş aralıkların daha iyi oturtulması hedeflenmiştir.

58

Mızrap ve Parmağın Birlikte Kullanıldığı Etütler

Mızrap vuruşlarında, mızrapın tel üzerindeki sedası oldukça parlaktır. Formüle edilmiş bazı nota kalıplarında, mızraptan çıkan parlak seda ile parmakların ara sıra işlev kazanmasıyla ortaya yarı açık, yarı kapalı tınların oluşturduğu bir duyum sağlanır. Türk müziği geleneğinde, eski tabirle kapalı sesler(kalbî sesler) özellikle enstrümanların kapalı pozisyonlarında elde edilir. Kanun sazı üzerinde tüm teller açık pozisyonda olduğundan, icrada kapalı sesleri elde etmek amacıyla mızrap ve parmağın teller üzerindeki sedasını karma olarak harmanlamak, nispeten farklı bir homojen tınının çıkmasına imkan sağlayacaktır.

Mızrap ve parmağın birlikte kullanıldığı etütler sayesinde, icracı mızrapın haricinde diğer parmakların işlevini icraya katarak, hem tekniğini, hem de icradaki duyumunu zenginleştirmiş olacaktır (Baktagir, 2004, s. 37).

Hicaz Dizisinde 1. ve 4. Parmak Çalışması

Sağ elin parmaklarının sabit pozisyonda kalıp, sol elin melodileri icra etmesiyle oluşturulmuş bir etüt olup, metronomu git gide hızlandırarak icra edilmesi önerilir. Böylelikle, parmaklar daha çok güçlenmiş olacaktır.

Formül: $\begin{matrix} 3 \\ O \wedge \wedge \\ 1 \ 4 \end{matrix}$

Sağ el sabit, sol el yürüyor

G.B

Sofyan

O Λ Λ 1 4 O Λ Λ 1 4 O Λ Λ 1 4 O Λ Λ 1 4 O Λ Λ 1 4 O Λ Λ 1 4 O Λ Λ 1 4 O Λ Λ 1 4

O Λ Λ 1 4 O Λ Λ 1 4 O Λ Λ 1 4 O Λ Λ 1 4 O Λ Λ 1 4 O Λ Λ 1 4 O Λ Λ 1 4 O Λ Λ 1 4

O Λ Λ 1 4 O Λ Λ 1 4 O Λ Λ 1 4 O Λ Λ 1 4 O Λ Λ 1 4 O Λ Λ 1 4 O Λ Λ 1 4 O Λ Λ 1 4

O O Λ Λ O O Λ Λ O Λ Λ O Λ Λ O Λ Λ O Λ Λ O

Nihavent Dizisinde 1. ve 4. Parmak Çalışması

Aşağıdaki yazılmış etütte dört onaltılık nota kalıbının icrasında başta ve sonda sol elle icra edilen mızrap vuruşlarına arada parmaklarla icra tekniği katılmıştır. Böylelikle sol el adeta diğer notaya sıçrama yaparak farklı bir duyum oluşturur.

G.B

O Λ Λ O 1 4 O Λ Λ O 1 4 O Λ Λ O 1 4 O Λ Λ O 1 4

O Λ Λ O 1 4 O Λ Λ O 1 4 O Λ Λ O 1 4 O Λ Λ O 1 4

O Λ 1 Λ O 4 O Λ O Λ O Λ O Λ O Λ

O Λ O Λ O Λ O Λ O Λ O

Kürdi Dizisinde Parmak Çalışması

Sağ el parmak pozisyonları aynı kullanılmasına rağmen aşağıda görüldüğü gibi parmak pozisyonlarıyla başlayan kalıbın icrası başlangıçta yadırganacaktır ancak tekniğin pratiklik kazanması açısından çok önemlidir. B bölümünde de iki ele eşit düşen mızrap tartımları, her iki elin balansının oturtulması için önemli katkı sağlar.

A %

G.B

Sofyan

1 4 1 4 1 4 1 4

1 4 1 4 1 4 1 4

B

1 4 1 4 1 4 1 4

1 4 1 4 1 4 1 4

C

1 4 1 4 1 4 1 4

1 4 1 4 1 4 1 4

%

Kürdi Dizisinde Parmak Çalışması

Aşağıdaki etütte sol ve sağ el parmak pozisyonlarıyla oluşturulmuş intronun haricinde bütün bölümler parmak ve mızrap vuruşlarının karma uygulanması sayesinde sentez bir tını hedeflenerek yazılmıştır.

Λ Λ Ο Ο

14

Ο Ο Λ Λ Ο Λ Λ Λ Ο Ο Λ Λ Ο Λ Λ Λ
1 4 1 4 1 4 1 4 1 4 1 4 1

A

Sofyan

Λ Λ Ο Ο Λ Λ Ο Ο Λ Λ Ο Ο Λ Λ Λ Ο Ο Λ Λ Ο Ο Λ Λ Ο Ο Λ
1 4 1 4 1 4 1 4 1 4 1 4 1 4

Λ Λ Ο Ο Λ Λ Ο Ο Λ Λ Ο Ο Λ Λ Ο Ο Ο Λ Ο Λ Ο Λ Ο Λ Ο Λ Ο Λ Ο
1 4 1 4 1 4 1 4

B

Λ Λ Ο Ο Λ Λ Ο Ο Λ Λ Ο Ο Ο Λ Λ Ο Ο Λ Λ Ο Ο Λ Λ Ο Ο Ο
1 4 1 4 1 4 1 4 1 4 1 4 1 4

Λ Λ Ο Ο Λ Λ Ο Ο Λ Λ Ο Ο Λ Λ Ο Ο Ο Λ Ο Λ Ο Λ Λ Ο Λ Λ Ο Λ Λ Ο
1 4 1 4 1 4 1 4

Ek 3. Etütlerin Uygulandığı Saz Eserleri

Tez çalışmasında ele alınan etütler sayesinde, icracıya farklı ufuklar açmak hedeflenmiştir ve de icrayı daha verimli kılmak amacıyla icracının da motivasyonunu arttırıcı etüt mahiyetinde Saz Eserleri yazılarak, etütlerin daha iyi pekişmesine imkân tanınmıştır.

İracacının, Saz Eserlerinin melodik yapısı içerisinde hem etütleri pekiştirerek hem de saz müziği formlarının içinde, kanun sazının imkânlarını arttırarak saz müziğinin derinliğini keşfetmesine imkân sağlanmıştır.

Saz müziği formları bir çalgının kendisini daha iyi ifade edebilmesine en iyi imkan veren formlardır. Türk müziği geleneğinde uzun bir süreç devam eden meşk silsilesi içinde daha çok sözlü formlarımızın icrasıyla refakat konumunda kalmış olan sazlarımızın teknik gelişimlerine ciddi manada katkı sağlayan saz müziği formlarımız 20. Yüzyılın başlarından itibaren bir çalgının teknik gelişimine fayda sağlayacak şekilde metodik bir fayda sağlamıştır.

Tez çalışmamızda bir çalgının teknik gelişimine katkı sağlamak adına içinde mızrap tekniklerini pekiştirici kalıpların kullanılmasıyla elde edilen etüt mahiyetli saz eserleri şüphesiz ki icracıya büyük fayda sağlayacaktır.

Yazılmış olan saz eserlerinin içinde uygulanan belirli etütler sayesinde, daha sağlam bir icra oluşturulmasına zemin hazırlanmıştır. Bu yöntem sayesinde, icracıya ilham olarak yeni eserlerin üretimine katkı sağlanması hedeflenmiştir (Baktagir, 2004, s. 47).

NİHAVEND ETÜD SAZ SEMÂÎSİ
" Edremit "

Göksel BAKTAGİR

1. Hâne

Aksak Semâî

10/8

oktav

tr

Λ

Λ Λ Ο Ο Λ Λ Ο Ο Λ

Λ Λ Ο Ο Λ Λ Ο Ο Λ Λ Ο Ο Λ Λ Ο Ο

Ο Λ Λ Λ Ο Λ Λ Λ Ο Λ Λ Λ Ο Λ Λ Λ Ο Λ

Λ Λ Λ Λ Λ Λ Λ Λ Λ Λ Λ

Ο Ο Ο Ο Ο Ο Ο Ο Ο Ο

Ο Λ Λ Ο Ο Λ Λ Ο Ο Λ Λ Ο Λ Λ Ο Λ Λ Ο

Ο Λ Λ Ο Λ Λ Ο Λ Λ Ο

Λ Ο Ο Λ Λ Λ

NİHAVEND ETÜD SAZ SEMÂÎSİ
" Edremit "

2. Hâne

Göksel BAKTAGİR

Aksak Semâî

10/8

O A O O O O A A A A A A A O A O

O A O A A A O A O A O A O (Gills M)

O A A A A A O A A A A A A A (Gills M)

A O A O A O A O A A O A O A O O A O

A A A A A A A A A A A A O O A O A

A A A A A A A A A A A A O A A A A A

1 4 1 4 1 4 1 4

NİHAVEND ETÜD SAZ SEMÂÎSİ
" Edremit "

Göksel BAKTAGİR

3. Hâne

Aksak Semâî

Aksak Semâî

10
8

tr

00ΛΛ 00ΛΛ 0 0Λ0Λ 0Λ0Λ 0 Λ 0 ΛΛ
1 41 4 1 41 4

The first staff of music is written in treble clef with a key signature of one flat (B-flat). It begins with a series of eighth-note triplets: F4, G4, A4; Bb4, C5, D5; E5, F5, G5. This is followed by another triplet: A5, Bb5, C6. After a whole rest, there is another triplet: D6, E6, F6. This is followed by another triplet: G6, A6, Bb6. Finally, the staff ends with a single eighth note: C7.

O O Λ Λ O Λ Λ O O Λ Λ O O Λ Λ O O Λ Λ O O Λ Λ O O Λ O O Λ Λ
 1 4 1 4 1 4 1 4 1 4 1 4 1 4 1 4

○ △ △ ○ △ △ ○ △ △ ○ △ △ ○

 ○ △ △ ○ △ △ ○ △ △ ○ △ △

The first system of the musical score is written on a single staff in treble clef with a key signature of one flat (B-flat). It consists of two measures. The first measure contains four groups of beamed eighth notes, each marked with a '3' above it, indicating triplets. The notes are G4, A4, Bb4, and C5. The second measure contains a quarter note G4, followed by an eighth note A4, and then a quarter rest.

OΛ OΛΛ OΛΛΛ OΛΛΛΛ Λ O O Λ OΛΛO OΛΛOO OΛΛOOO

1 4 1 4 1 4 1 4

The first staff of music is written in treble clef with a key signature of one flat (B-flat). It begins with a series of eighth notes, some grouped in triplets (indicated by a '3' and a bracket). The sequence includes a sharp sign (#) on a note. The staff concludes with a double bar line and a repeat sign (two dots).

$$\begin{array}{ccccccc} O\Lambda\Lambda O & O\Lambda\Lambda O & O\Lambda\Lambda O & O\Lambda & \Lambda O & O\Lambda & \Lambda O & O\Lambda & \Lambda \\ 1 & 4 & 1 & 4 & 1 & 4 & 1 & 4 & 1 & 4 \end{array}$$

NİHAVEND ETÜD SAZ SEMÂİSİ " Edremit "

Göksel BAKTAGİR

4. Hâne

Sofyan

O L L O O L L O O L L O O L L O O L L O O L L O O
1 4 1 4 1 4 1 4 1 4 1 4 1 4

O L L O O L L O O L L O O L L O O L L O O L L O O
1 4 1 4 1 4 1 4 1 4 1 4 1 4

O L O L O L O L O L O L O L O L O L O L O L O L O L O L O L
1 4 1 4 1 4 1 4 1 4 1 4 1 4 1 4 1 4 1 4 1 4 1 4

O L O L O L O L O L O L O L O L O L O L O L O L O L O L O L
1 4 1 4 1 4 1 4 1 4 1 4 1 4 1 4 1 4 1 4

O L O L O L O L O L O L O L O L O L O L O L O L O L O L O L
1 4 1 4 1 4 1 4 1 4 1 4 1 4 1 4 1 4

O L O L O L O L O L O L O L O L O L O L O L O L O L O L O L
1 4 1 4 1 4 1 4 1 4 1 4 1 4 1 4 1 4

NIHÂVEND SAZ ESERİ "Azerbaycan "

Göksel BAKTAGİR

A
♩=100
Sofyan

Λ Λ O Λ O Λ Λ O Λ O Λ Λ O Λ O Λ Λ O Λ

Λ Λ O Λ O Λ Λ O Λ O Λ Λ O Λ O Λ Λ O Λ

Λ Λ O Λ Λ O Λ Λ O Λ Λ O Λ Λ O Λ Λ O Λ Λ O

Formül-2: OΛΛ

Λ Λ O Λ Λ O Λ Λ O Λ O Λ O Λ Λ O Λ

B

Λ O Λ O Λ O Λ O Λ O Λ O Λ O Λ O Λ O Λ O Λ O

Λ O Λ O Λ O Λ O Λ O Λ O Λ O Λ O Λ O Λ O Λ

Λ O Λ O Λ O Λ O Λ O Λ O Λ O Λ O Λ O Λ O Λ

Λ O Λ O Λ O Λ O Λ O Λ O Λ O Λ O Λ O Λ O Λ

NIHÂVEND SAZ ESERİ'nin DEVAMI-2
"Azerbaycan "

Göksel BAKTAGİR

C

O O Λ O O Λ O O Λ O O Λ O O Λ O O Λ O

D

O Λ O O Λ O O Λ O O Λ O Λ O Λ O Λ O O Λ O Λ

Hızlıca...

Λ Λ O Λ O Λ Λ O Λ O Λ Λ O Λ O Λ Λ O Λ

Λ Λ O Λ O Λ Λ O Λ O Λ Λ O Λ O Λ Λ O Λ

Λ Λ O Λ Λ O Λ Λ O Λ Λ O Λ Λ O Λ Λ O

SON

Λ Λ O Λ Λ O Λ Λ O Λ O Λ O Λ Λ O Λ

Nim Sofyan J = 100

BÜSELİK ÇEŞİTLEME

Göksel BAKTAGİR
1995 No: 31 Göztepe

§ Kanun için

SON

Ağırlaşarak ...

tr

§

SERKAN

Not: Kuwetli ve zayıf zamandan yola çıkılarak elde edilen mızrap tekniğine uygun olarak yazılmıştır.

Etütlerin Uygulandığı Saz Eserleri

Tez çalışmasında ele alınan etütler sayesinde, icracıya farklı ufuklar açmak hedeflenmiştir ve de icrayı daha verimli kılmak amacıyla icracının da motivasyonunu artırıcı etüt mahiyetinde Saz Eserleri yazılarak, etütlerin daha iyi pekişmesine imkân tanınmıştır.

İracının, Saz Eserlerinin melodik yapısı içerisinde hem etütleri pekiştirerek hem de saz müziği formlarının içinde, kanun sazının imkânlarını arttırarak saz müziğinin derinliğini keşfetmesine imkân sağlanmıştır.

Saz müziği formları bir çalgının kendisini daha iyi ifade edebilmesine en iyi imkan veren formlardır. Türk müziği geleneğinde uzun bir süreç devam eden meşk silsilesi içinde daha çok sözlü formlarımızın icrasıyla refakat konumunda kalmış olan sazlarımızın teknik gelişimlerine ciddi manada katkı sağlayan saz müziği formlarımız 20. Yüzyılın başlarından itibaren bir çalgının teknik gelişimine fayda sağlayacak şekilde metodik bir fayda sağlamıştır.

Tez çalışmamızda bir çalgının teknik gelişimine katkı sağlamak adına içinde mızrap tekniklerini pekiştirici kalıpların kullanılmasıyla elde edilen etüt mahiyetli saz eserleri şüphesiz ki icracıya büyük fayda sağlayacaktır.

Yazılmış olan saz eserlerinin içinde uygulanan belirli etütler sayesinde, daha sağlam bir icra oluşturulmasına zemin hazırlanmıştır. Bu yöntem sayesinde, icracıya ilham olarak yeni eserlerin üretimine katkı sağlanması hedeflenmiştir (Baktagir, 2004, s. 47).

NİHAVEND ETÜD SAZ SEMÂÎSİ
" Edremit "

Göksel BAKTAGİR

1. Hâne

Aksak Semâî

10/8

oktav

tr

Λ

Λ Λ Ο Ο Λ Λ Ο Ο Λ

Ο Λ Λ Λ Ο Λ Λ Λ Ο Λ Λ Λ Ο Λ Λ Λ Ο Λ

Λ Λ Λ Λ Λ Λ Λ Λ Λ Λ

Ο Ο Ο Ο Ο Ο Ο Ο Ο

Ο Λ Λ Ο Ο Λ Λ Ο Ο Λ Λ Ο Λ Λ Ο

Ο Λ Λ Ο Λ Λ Ο Λ Λ Ο

Ο Λ Λ Ο Λ Λ Ο Λ Λ Ο

Ο Λ Λ Ο Λ Λ Ο Λ Λ Ο

Λ Ο Ο Λ Λ

Λ

NİHAVEND ETÜD SAZ SEMÂÎSİ
" Edremit "

2. Hâne

Göksel BAKTAGİR

Aksak Semâî

10/8

O A O O O O A A A A A A A O A O

O A O A A A O A O A O A O (Gills M)

O A A A A A O A A A A A A A (Gills M)

A O A O A O A O A A O A O A O O A O

A A A A A A A A A A A A O O A O A

A A A A A A A A A A A A O A A A A A

1 4 1 4 1 4 1 4

NIHAVEND ETÜD SAZ SEMÂİSİ " Edremit "

Göksel BAKTAGİR

3. Hâne

Aksak Semâî

10
8

↕ tr

O O Λ Λ O O Λ Λ O O Λ O Λ O Λ O Λ O Λ O Λ

1 4 1 4 1 4 1 4

O O Λ Λ O Λ Λ O O Λ Λ O O Λ Λ O O Λ Λ O O Λ Λ

1 4 1 4 1 4 1 4 1 4 1 4 1 4 1 4 1 4

O Λ Λ O Λ Λ O Λ Λ O Λ Λ O

O Λ Λ O Λ Λ O Λ Λ O Λ Λ

O Λ O Λ Λ O Λ Λ Λ O O Λ O Λ Λ O O Λ Λ O O Λ Λ

1 4 1 4 1 4 1 4

O Λ Λ O O Λ Λ O O Λ Λ O Λ Λ O Λ Λ O Λ Λ

1 4 1 4 1 4 1 4 1 4 1 4 1 4 1 4

⌘

NİHAVEND ETÜD SAZ SEMÂİSİ " Edremit "

Göksel BAKTAGİR

4. Hâne

Sofyan

O Λ Λ O O Λ Λ O O Λ Λ O O Λ Λ O O Λ Λ O O
1 4 1 4 1 4 1 4 1 4 1 4 1 4

O Λ Λ O O Λ Λ O O Λ Λ O O Λ Λ O O Λ Λ O
1 4 1 4 1 4 1 4 1 4 1 4 1 4

O Λ O Λ O Λ O Λ O Λ O Λ O Λ O Λ O Λ O Λ O Λ O Λ
1 4 1 4 1 4 1 4 1 4 1 4 1 4 1 4 1 4 1 4 1 4

O Λ O Λ O Λ O Λ O Λ O Λ O Λ O Λ O Λ O Λ O Λ O Λ
1 4 1 4 1 4 1 4 1 4 1 4 1 4 1 4 1 4

O Λ O Λ O Λ O Λ O Λ O Λ O Λ O Λ O Λ O Λ O Λ O Λ
1 4 1 4 1 4 1 4 1 4 1 4 1 4 1 4 1 4

O Λ O Λ O Λ O Λ O Λ O Λ O Λ O Λ O Λ O Λ O Λ O Λ

NIHÂVEND SAZ ESERİ "Azerbaycan "

Göksel BAKTAGİR

A
♩=100
Sofyan

Λ Λ Ο Λ Ο Λ Λ Ο Λ Ο Λ Λ Ο Λ Ο Λ

Λ Λ Ο Λ Ο Λ Λ Ο Λ Ο Λ Λ Ο Λ Ο Λ

Λ Λ Ο Λ Λ Ο Λ Λ Ο Λ Λ Ο Λ Λ Ο Λ Λ Ο

Formül-2: OΛΛ

Λ Λ Ο Λ Λ Ο Λ Λ Ο Λ Ο Λ Λ Λ Ο Λ

B

Λ Ο Λ Ο Λ Ο Λ Ο Λ Ο Λ Ο Λ Ο Λ Ο Λ

Λ Ο Λ Ο Λ Ο Λ Ο Λ Ο Λ Ο Λ Ο Λ Λ Ο Λ

Λ Ο Λ Ο Λ Ο Λ Ο Λ Ο Λ Ο Λ Ο Λ Ο Λ

Λ Ο Λ Ο Λ Ο Λ Ο Λ Ο Λ Λ Ο Λ

NIHÂVEND SAZ ESERİ'nin DEVAMI-2
"Azerbaycan "

Göksel BAKTAGİR

C

D

Hızlıca...

SON

Nim Sofyan J = 100

BÜSELİK ÇEŞİTLEME

Göksel BAKTAGİR
1995 No: 31 Göztepe

§ Kanun için

SON

Ağırlaşarak ...

SERKAN

Not: Kuvvetli ve zayıf zamandan yola çıkılarak elde edilen mızrap tekniğine uygun olarak yazılmıştır.

Nim Sofyan $\text{♩} = 112$

BÜSELİK LONGA

Göksel BAKTAĞIR
1992 No: 19 Şarkı

1

2

SON

$\text{♩} = 72$ Ağırca

Hızlanarak . . .

SERKAN

Kanun için
♩ = 108

ÇAĞLAYAN

Göksel BAKTAĞIR
1994 No: 28 Göztepe

SON

SERKAN

Kanun için
Serbest

~DALGALAR~

Göksel BAKTAGİR
Ağustos 1997 No: 51 Şarköy

The musical score is written on seven staves in G major (one sharp) and 4/4 time. It features intricate melodic lines with many triplets and sixteenth-note runs. The tempo is marked "Hızlanarak..." (Accelerando) starting from the fourth staff. The piece concludes with a double bar line and repeat signs.

DALGALAR'IN DEVAMI - 2

Müsemmen
♩ = 160

♩ = 160

(Sol elle tellere vurulacak)

(S.EL)

tr

tr

DALGALAR'IN DEVAMI - 3

tr *tr*

Mızrap ile

ff

Glis
Tırnak ile

Sol el tırnak ile

SERKAN
SON

Sofyan
♩ = 176

Göksel BAKTAGIR
1995 No: 30 Göztepe

[illegible]

$$\begin{array}{c} \downarrow (\downarrow) \\ \# (\downarrow) \end{array} \quad \Delta$$

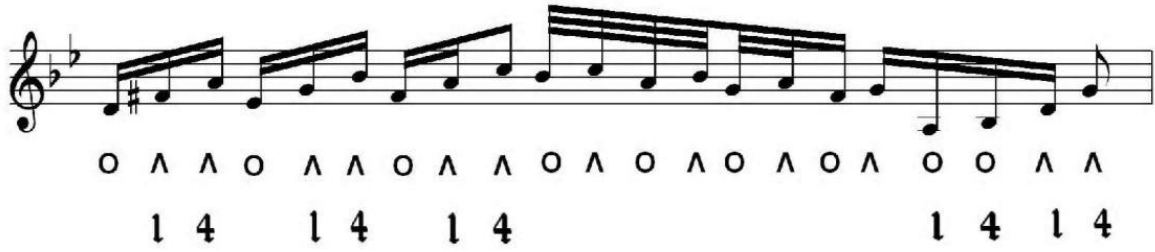
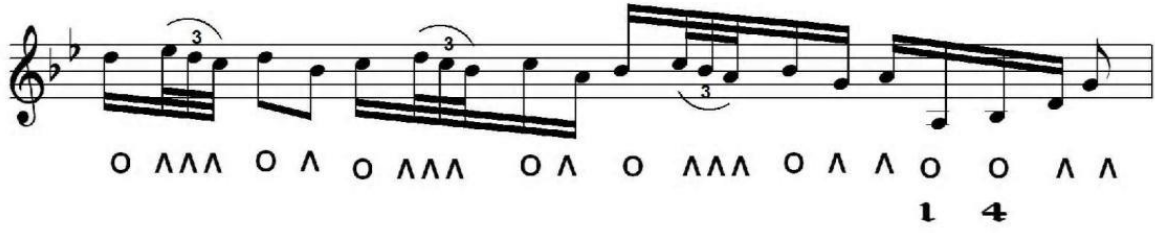
Sofyan

1.Hâne

NIHÂVEND SAZ SEMÂÎSÎ

Göksel BAKTAGİR

Aksak Semâî

NIHÂVEND SAZ SEMÂÎSÎ

TESLİM

Göksel BAKTAGİR

Aksak Semâî

10/8

Λ O Λ O Λ O Λ O Λ O

O Λ O Λ O Λ O Λ O Λ O

O Λ Λ Λ O Λ O Λ O Λ Λ Λ O Λ

O Λ Λ Λ O Λ Λ O O Λ Λ

1 4 1 4 4

Λ O Λ O Λ O Λ O Λ O Λ O Λ

O Λ O Λ O Λ O Λ O Λ O Λ

O Λ Λ O Λ O Λ O Λ O Λ

NIHÂVEND SAZ SEMÂÎSİ

2. Hâne

Göksel BAKTAGİR

Aksak Semâî

O Λ Λ 1 4 O Λ Λ 1 4 O Λ Λ 1 4

O O Λ Λ O Λ O Λ O Λ O Λ O Λ O Λ

O Λ O Λ O Λ O

NIHÂVEND SAZ SEMÂÎSİ

3. Hâne

Göksel BAKTAGİR

Aksak Semâî

O O Λ O O Λ Λ O Λ O Λ O O Λ Λ Λ Λ

1 4

O Λ Λ O Λ Λ O

⌘

NIHÂVEND SAZ SEMÂÎSÎ'NİN DEVAMI-3

A 4. Hâne

Göksel BAKTAGİR

Sofyan

Λ O O O Λ O O O Λ O O O Λ O O O

B 1 4 1 4

C O Λ Λ O Λ Λ

O Λ Λ O Λ Λ

D

E B %

HİCÂZKÂR DİZİNDE ALIŞTIRMA
HİCÂZKÂR SAZ SEMÂİSİ
" Çırpınış-2 "

Göksel BAKTAGİR

1.Hâne

Aksak Semâî

O 1 Λ Λ O O Λ Λ O Λ Λ O Λ Λ O Λ Λ O

O Λ Λ Λ Λ Λ Λ Λ Λ Λ Λ Λ Λ Λ Λ Λ Λ Λ

tr Glis

Λ

↕ tr

O Λ Λ O Λ Λ

HİCÂZKÂR DİZİNDE ALIŞTIRMA
HİCÂZKÂR SAZ SEMÂİSİ

TESLİM

" Çırpınış-2 "

Göksel BAKTAGİR

HİCÂZKÂR DİZİNDE ALIŞTIRMA
HİCÂZKÂR SAZ SEMÂİSİ
" Çırpınış-2 "

Göksel BAKTAGİR

2. Hâne

Aksak Semâî

Λ Λ OOO Λ ΛΛΛ OOOO ΛOLO ΛOLO ΛΛΛ OOOΛ O

OΛ OΛ OΛ OΛ O OΛ OΛ OΛ OΛ
1 4 1 4 1 4 1 4 1 4 1 4 1 4

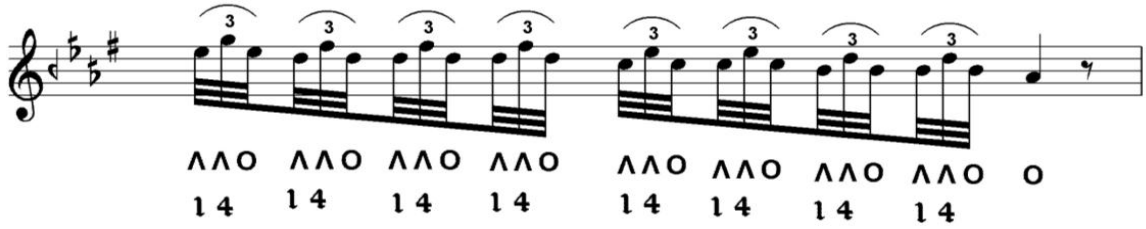

OΛ OΛ OΛ OΛ Λ
1 4 1 4 1 4 1 4

HİCÂZKÂR DİZİNDE ALIŞTIRMA
HİCÂZKÂR SAZ SEMÂİSİ
" Çırpınış-2 "

3. Hâne

Göksel BAKTAGİR

HİCÂZKÂR DİZİNDE ALIŞTIRMA
HİCÂZKÂR SAZ SEMÂİSİ

4. Hâne

" Çırpınış-2 "

Göksel BAKTAGİR

Sofyan

O Λ Λ O O Λ Λ O O Λ Λ O O Λ Λ O Λ Λ O O Λ Λ O O Λ Λ
1 1 4 1 4 1 4 1 4 1 4 1 4 1 4 1 1 4 1 4 1 4 1 4 1 4 1 4

O Λ Λ O O Λ Λ O O Λ Λ O O Λ Λ O Λ Λ O O Λ Λ O O Λ Λ O
1 4 1 4 1 4 1 4 1 4 1 4 1 4 1 4 1 4 1 4 1 4 1 4 1 4 1 4

O Λ Λ O O Λ Λ O O Λ Λ O O Λ Λ O Λ Λ O O Λ Λ O O Λ Λ O
1 4 1 4 1 4 1 4 1 4 1 4 1 4 1 4 1 4 1 4 1 4 1 4 1 4 1 4

O Λ Λ O O Λ Λ O O Λ Λ O O Λ Λ O Λ Λ O O Λ Λ O O Λ Λ O
1 4 1 4 1 4 1 4 1 4 1 4 1 4 1 4 1 4 1 4 1 4 1 4 1 4 1 4

Λ O O Λ O O Λ O O Λ O O Λ O O Λ O O Λ O O Λ O O Λ O O Λ O
1 4 1 4 1 4 1 4 1 4 1 4 1 4 1 4 1 4 1 4 1 4 1 4 1 4 1 4

Λ O O Λ O O Λ O O Λ O O Λ O O Λ O O Λ O O Λ O O Λ O O Λ O
1 4 1 4 1 4 1 4 1 4 1 4 1 4 1 4 1 4 1 4 1 4 1 4 1 4 1 4

O Λ Λ O Λ Λ O Λ Λ O Λ Λ O O O O Λ Λ O Λ Λ O Λ Λ O O O O
1 1 4 1 1 4 1 1 4 1 1 4 1 1 4 1 1 4 1 1 4 1 1 4 1 1 4 1 1 4

O Λ Λ O Λ Λ O Λ Λ O Λ Λ O O O O Λ Λ O Λ Λ O Λ Λ O O O O
1 1 4 1 1 4 1 1 4 1 1 4 1 1 4 1 1 4 1 1 4 1 1 4 1 1 4 1 1 4

Göksel BAKTAGIR
1996 / No: 48 İstanbul

ZAMANLA YARIŞ' IN DEVAMI - 2

Tempo ♩ = 138

Ağırlaşarak ...

ZAMANLA YARIŞ' IN DEVAMI - 3

8va

(8va)

Hızlıca ♩ = 160

tr

SERKAT
SON

Ek 4. Göksel Baktagir' in Düzenlediği Eğitim Faaliyetlerine Katılmış Olan Kişilerin Görüşleri

Sadettin Karakaş (3-4 Aralık 2016 Oudqanun Workshop / İstanbul)

Özellikle Göksel Hocamızın bizi güler yüzü ve samimiyeti ile karşılaması çalıştayın son derece verimli geçmesine neden oldu. Çünkü böylesine önemli bir üstadın bizi güler yüzü ve samimiyeti ile karşılaması egzersiz, etüt ve eserleri daha rahat ve kendimden emin bir şekilde icra etmem için imkân sağladı.

Göksel hocanın çalıştayından sonra enstrüman icramında şöyle gelişmeler oldu; öncelikle hocamız solak olduğu için sağ el ve sol eli eşit ve daha dengeli kullanmaya başladığımı fark ettim. Hocanın yazmış olduğu etüt ve egzersizler sol elin gelişimine yönelik çalışmalar olduğu için çalıştaydan sonra sol elimi daha aktif bir şekilde kullanmaya başladım ve bu durum eserleri daha hızlı icra etmeme sebep oldu. Daha sonra mızrap çektirme tekniğinin kanun icrasının temelini oluşturduğunu anladım ve bu durum da etüt ve eserleri daha hızlı ve doğru icra etmeme olanak sağladı. Bunlara ek olarak Göksel Hocanın kendine has geliştirmiş olduğu tekniğini yerinde görme fırsatı buldum, bu durum da hocamızın yazmış ve icra etmiş olduğu eserleri daha doğru ve tekniğine uygun icra etme imkânı sağlamıştır. Bence bu etüt ve eserler mutlaka Devlet Konservatuvarlarının ders müfredatında yer almalıdır (a.g.y., 20 Ocak 2019).

Tugay Aksoy (2016 OMAR Yaz Kampı)

Fırat Üniversitesi Devlet Konservatuarı Temel Bilimler Bölümü Mezunuyum ve İnönü Üniversitesinde Yüksek Lisans yapmaktayım. 2016 yılında İstanbul Üniversitesi OMAR aracılığıyla açılan bir sınava katılıp, Göksel Hocamın yanına bu sınavı kazanıp gitme fırsatı bulabildim. Öncelikle yaz kampına katılmadan önceki fikirlerim ile sonraki fikirlerim arasında çok büyük farklar var diyebilirim. İcrasındaki incelikler ve nüanslar özellikle kendisine ait olan sol e tekniği ve kullanma becerisini kısa bir zamanda gözlemledim ve hocamız özveri ile bizler bunları talim ettirdi. Ders esnasında talim ettirdiği etütler ve teknik sayesinde rahatlıkla söyleyebilirim ki icramdaki kolaylık ve rahatlığı fark ettim.

Sol eli icra sırasında işin içine aktif olarak katmak biz sağ merkezli icracılar için pek kolay değildir ama Göksel hocam sayesinde hem bunu başarabildim hem de o güne kadar teknik anlamda ulaştığım noktadan daha ileriye gitmiş oldum. Bunların yanında Göksel Hocamızın bizlere verdiği öğütler ve bizimle paylaştığı muhabbet sayesinde ufkumuzu da açmıştır. O sadece bir müzik adamı veya sanatçı değil kesinlikle gönlü yumuşak işine aşık bir öğretmendir. Bizlere gösterdiği yol ve aşıladığı engin fikirler. Müzik hayatımızda önümüze ışık olmuş ve olacaktır. Onun öğrencisi olabilmekten ve onu bu kadar yakından tanıma fırsatı bulduğum için çok mutlu ve gururluyum. Biliyoruz ki kendisi henüz bir metot yayınlamadı ve üniversitedeyken müfredat içerisinde işlenmemesinin sebebinin bu olduğunu söylerdi akademisyen hocalarımız. Bunu dört gözle bekliyoruz. Bizden sonraki kuşakların da bu bilgilerden beslenebilmeleri için bir metot çalışması gereklidir. Bu çalışmanın beklentisi içerisinde olacağız (a.g.y., 29 Haziran 2019).

Şeyma Canural (3-4 Aralık 2016 Oudqanun Workshop / İstanbul)

3-4 Aralık 2016 tarihinde Göksel Baktagir önderliğindeki Kanun Workshop' una katıldım. Bu etkinlikte kendim gibi kanun çalan kişiler eşliğinde 2 gün boyunca ders aldım. Göksel

Baktagir hocamız bize kendi eserlerini ve notalı bir şekilde hazırladığı egzersizler eşliğinde birçok teknik gösterdi. Bu alıştırımlar kanun enstrümanında kulağa daha estetik bir şekilde gelen melodiler öğrenmemi sağladı. Yıllarca kanunda özel ders almama rağmen daha önce hiç bilmediğim bu teknikler enstrümana daha çok bağlanmamı sağladı. Bu verimli etkinliğe katıldığım için kendimi çok şanslı hissediyorum. Hocamızın bu etüt ve eserlerini Devlet konservatuvarlarının müfredatında da görmeyi diliyorum (a.g.y., 2 Aralık 2018).

Yasemin Gül katırcı (26-27 Kasım 2016 Oudqanun Masterclass, 10-13 Mayıs 2018 / İstanbul)

Göksel Baktagir eserlerini her dinlediğimde, klasik saz eserleri formlarının ötesinde bambaşka bir lezzet ve başka bir müzikal doku hissedirim. Geleneğe bağlı saz eserlerinin yanı sıra icra sınırlarını aşan teknikleri ustaca harmanlaması beni her zaman derinden etkilemiştir.

Kendisine olan hayranlığım ve sazıma olan bağlılığım sayesinde düzenlediği workshop ve masterclass eğitim programlarına fırsatlar el verdikçe katılmaya çalışırım.

Bu programlar bana öncelikle sazımın bütün sınırlarını zorlamayı ve tüm imkanlarını değerlendirebilmeyi öğretti. Kanunda geliştirmiş olduğu “Sol el” tekniği de icramın gelişmesinde bir hayli önem taşıyor. Göksel Baktagir’in yazdığı teknik etütler beyni ikiye bölmeyi ve adeta piyano çalar gibi sağ ve sol eli ayrı kullanabilmeyi öğretiyor. Aynı zamanda Göksel Baktagir eserlerinin ve etütlerinin kanun sazının teknik özelliklerinin yanı sıra artistik özelliklerini kavramamda da etkisi oldukça büyüktür. Kurulan yeni dostluklar, arkadaşlıklar, birlikte verilen konserler, üstatlarla aynı ortamda yapılan musiki sohbetleri de işin en güzel tarafı tabii...

Bu programların en belki de en büyük katkısı, insan ilişkilerinin oldukça bozuk olduğu bir toplumda insan kalabilmeyi ve sanatın iyileştirici gücünü hissedebilmeyi öğretmiş olmasıdır. Çünkü Baktagir’in insanlığı da müziği gibi dört dörtlüktür. Umarım bizlere ve müziğe oldukça büyük hizmetleri olan workshop/masterclass eğitim programları hız kesmeden devam eder. Devlet konservatuvarlarının müfredatında bu etüt ve eserlerin yer almamasının tek nedeni hocanın kendi yöntem ve tekniğiyle açıkladığı bir Kanun Öğrenme Metodunun olmamasıdır. İlerleyen zamanlarda hocamızın metot çalışmalarını bitirmesini dilerim. Kanun icramın gelişmesinde büyük emekleri olan hocam Göksel Baktagir’i sevgi ile selamlıyorum (a.g.y., 27 Aralık 2018).

Müslüm Yıldırım (2015, 2016 2017 Masterclass/İstanbul)

Şanlıurfa Güzel Sanatlar Lisesi’nde Kanun ve Türk Müziği teori ve uygulaması derslerine girmektedirim. Göksel Baktagir hocamız Türk Müziği’ne adanmış bir ömür olmakla beraber bütün sazendeler için bir lütuftur. Udi Nevres Bey, Tanburi Cemil Bey, Şerif Muhittin Targan ve Cinuçen Tanrıkorur gibi değerli bestekarlardan sonra saz musikisi formunda çığır açmıştır. 2015, 2016, 2017 yıllarında İstanbul Turing’de Masterclass derslerinde katıldım. Bu dersler bana sol el tekniği olarak çok farklı enstanteneler kattı. Hocamızın birçok eserini analiz ettiğimde sol el etkisinin çok büyük olduğunun farkında vardım ve Göksel hocamız da bunu bizlere nakış gibi işlemekteydi. Bu derslerden sonra taksim konusunda ve Göksel hocanın tavır olarak bazı üsluplarını kullandığının farkına vardım. Bu olumlu durumu okuldaki öğrencilerimle de parçalar haline getirip paylaştım. Kesinlikle Devlet Konservatuvarları bölümlerinde de ders olarak geçilmesi taraftarıyım.

Tekrar belirtmek isterim ki Göksel hoca müzik camiasının başına gelmiş en güzel şeydir. Eserleri o kadar ulusallaşmıştır ki bütün sazlarda ve dünyanın farklı yerlerinde icra edilmektedir. Allah başımızdan eksik etmesin (a.g.y., 27 Haziran 2019).

Hannaneh Saedihi (Ağustos 2016 İ Tahran, Kasım 2016 İstanbul, Nisan 2017 İstanbul, Ağustos 2017 Tahran Workshop/Masterclass)

Türkiye ve İran’da Baktagir’in dört workshop/masterclass eğitimlerine katıldım. Benim için çok verimli ve pratik geliştirici oldu. Kanun icrasında sağ ve sol eli uyumlu kullanmayı ve öğrendim. Öğrendiklerimi kendi öğrencilerime de aktarıyorum ve bu onları çok motive ediyor. Çünkü etütler özellikle melodik açıdan çok güzeller (a.g.y., 29 Haziran 2019).

Emre Türe

Eğitim Tarihi ve Yeri: 29.07.2011 Maltepe Üniversitesi Kampüsü, İstanbul

Eğitim Süresi: 1 Hafta

Eğitimin Faydaları:

Klasik mızrap vuruş tekniklerinde genellikle boшта kalan eller ile sağ-sol veya sol-sağ şeklinde sıralı mızrap vuruşları öğretilmekte ve uygulanmaktadır ancak bu eğitimde Göksel Baktagir üstadımızın geliştirmiş olduğu sağ-sağ-sağ, sol-sol-sol, sağ-sağ-sol gibi asimetrik mızrap vuruş tekniklerini öğrendim ve uygulamaya çalıştım. Sağ-sağ-sol kalıbı ve sürme mızrap tekniği ile çıkıcı ve inici gam ve intervaller üzerinde aynı mızrap tekniğinin yavaştan hızlı metronoma doğru uygulanmasını öğrendim. Öğrenmiş olduğumuz farklı mızrap tekniklerini Göksel Baktagir üstadımızın bestelemiş olduğu etütler ve eserler içinde nasıl uygulanacağını öğrendim. Sağ ve sol el 1. ve 4. parmaklarımızı kullanarak farklı akor, arpej tekniklerini ve tamlamalı seslerde bu parmakları kullanarak farklı icra tekniklerini öğrendim. Hem sağ sağ sol kalıbı hem de 1. ve 4. parmak kullanma tekniklerini Göksel Baktagir üstadımızın bestelemiş olduğu “Dalgalar”, “Nihavend Etüt Saz Semaisi”, “Müzik Kutusu”, “Hicaz Etüt”, “Azerbaycan” gibi etüt eserlerde nasıl uygulanacağını öğrendim. Sol sağ sağ sol kalıbı ile sadece inici nağmelerde uygulanan önce sol el noktalı nota vuruşu (RE. DO – RE. DO gibi) ile başlayıp sol el açılı mızrap vuruşu ile anamelodi çalınırken sağ el mızrap vuruşu ile bir üst notaya çarpmalı vuruş şeklinde icra edilen “Dilli Mızrap” tekniğini öğrendim. Kanun icrasında sağ elinizi ağırlıklı kullanıyorsanız sol elinizi, sol elinizi ağırlıklı kullanıyorsanız sağ elinizi güçlendirmeniz gerektiğini sağlık veya solak olmanızın çok önemli olmadığını farklı teknikleri doğru uygulayabilmeniz dengeli bir icra için iki elin de senkronizasyonunun çok iyi derecede olması gerektiğini öğrendim. Mandal glissando ve mandal vibrato tekniklerinin farklı etüt eserlerde nasıl uygulanacağını öğrendim. Kromatik mandal tekniği üzerine çalışmalar yaptık. Kapalı el vuruş tekniği ile kanun enstrümanında daha kalbi seslerin nasıl elde edilebileceğini öğrendim. Eğitimin sonunda daha önce bilmediğim ve hiç kullanmadığım mızrap ve parmak vuruş teknikleri ile mandal ve nüans tekniklerini kullanarak icrası oldukça zor olan etüt eserleri eğitime katılan diğer öğrenciler ile çalabilmeye başladık ve bu farklı tekniklerin eserler içinde uygulamalarını sürekli yavaştan hızlıya doğru tekrarlar ile pekiştirdik ve bir taraftan da bu yöntem ile etüt ve eser ezberlemeyi önümüzü geliştirmiş olduk. Eğitimde farklı kültürlerden ve farklı müzikal geçmişleri olan insanlar ile tanışma, birlikte sosyalleşme ve güzel paylaşımlarda bulunma adına çok güzel bir kardeşlik ortamı vardı hala daha bu eğitimde tanışmış olduğum kişiler ile görüşüyoruz ve birbirimize her konuda destek olmaya çalışıyoruz. Bu açıdan eğitim hem

müzikal, hem sosyal hem de kültürel açıdan çok çok faydalı bir eğitim oldu herkese tavsiye ediyorum.

Eğitimde teknolojik imkanlardan da faydalanılarak Göksel Baktagir hocamızın öğretmiş olduğu teknikleri kullanarak etüt ve eserleri bölüm bölüm kendisinin kanun ile icra ederek kamera kayıtlarının alınması ve bu kayıtların bizler ile paylaşılması eğitimden sonraki çalışmalarımızda da çok çok faydalı oldu. Katılmış olduğum bu ilk eğitim benim için bir dönüm noktası niteliğindedir. Göksel Baktagir'den önce ve Göksel Baktagir'den sonra olarak tanımlayabileceğim bir eğitim oldu. Sadece Göksel Baktagir gibi bir duayen sanatkar ile birebir kanun eğitimi almak değil kendisi ve diğer değerli sanatkarlar ile sohbet etmek, yemek yemek, aynı ortamda bulunmak büyük bir lütuf ve şans idi. Bu eğitimde öğrenmiş olduğum teknikleri kanun icrası çalışmalarında pekiştirmeye, eser icralarında kullanmaya ve kanun sazı ile ilgilenen öğrencilere aynı şekilde öğretmeye çalıştım bu manada da yapabildiğim kadarıyla eğitim sadece bana değil başka insanlara da faydalı olmuş oldu.

Eğitim Tarihi ve Yeri: 26-27.10.2016 Türkiye Turing ve Otomobil Kurumu,

İstanbul

Eğitim Süresi: 2 Gün

Eğitimin Faydaları:

Eğitime iki kanun öğrencim ile birlikte katıldık. Eğitimde ağırlıklı olarak Göksel Baktagir üstadımızın bestelediği “Hicaz Etüt Saz Semaisi” ve “Sultaniyegah Sirto” eserleri üzerinde çalıştık. İlk eğitimde öğrenmiş olduğumuz farklı mızrap, parmak, mandal teknikleri kullanarak bu eserleri icra etmeye çalıştık ve incin ağmelerde kromatik mandal tekniğini kullanarak sağ sağ sağ sürme mızrap + kromatik mandal + sol sol son vuruş tekniği üzerine yavaştan hızlıya doğru sürekli tekrarlı çalışmalar yaptık. Farklı teknikleri hatırlamak, daha doğru uygulamaya çalışmak, hızlı çalışmada danet ve temiz sesler elde etmek, farklı eserler ve etütler çalışmak, yurtiçi ve yurtdışından gelen kanun icracıları ile güzel paylaşımlarda bulunmak adına bu eğitim de oldukça verimli ve faydalı bir eğitim oldu.

Eğitim Tarihi ve Yeri: 22-25.04.2017 Türkiye Turing ve Otomobil Kurumu, İstanbul

Eğitim Süresi: 4 Gün

Eğitimin Faydaları:

Bu eğitime bir kanun öğrencim ile birlikte katıldık. Çok farklı ülkelerden çok iyiderecede kanun icra eden katılımcılar vardı. Şu ana katıldığım en çok zorlandığım eğitim bu eğitimdi. Eğitimde Göksel Baktagir üstadımızın bestelemiş olduğu “Endülüs”, “Reşat Aysu Anısına”, “Balkan Havası”, “Bayram”, “Kürdi Etüt” gibi ezberlemesi ve icrası çok zor olan eserler üzerinde çalışmalar yaptık. Her eser üzerinde bölüm bölüm etüt çalışmaları yaparak sonradan bu bölümleri birleştirerek çok tekrarlı ve önce Göksel Baktagir üstadımızın icrasını dinleyip daha sonra aynı şekilde çalmaya çalışarak eserleri pekiştirmeye çalıştık. Eserleri farklı tonlardan çalmaya çalışarak transpoze çalabilme konusu üzerindeki eksikliklerimizi tamamlamaya çalıştık bu anlamda da eğitim oldukça faydalı oldu. (a.d.y., 29 Haziran 2019)

Mehmet Şerif Sağıroğlu (Temmuz 2014 Omar, Ağustos 2014 Yunanistan, Nisan 2015 New York)

Uzun yıllar takip ettiğim Göksel Baktagir ile ilk çalışmam 2014 yılının Temmuz ayında oldu. İstanbul Üniversitesi Osmanlı Dönemi Müziği Uygulama ve Araştırma Merkezi

(OMAR) tarafından düzenlenen çalışmaya kaydımı gönderdim ve beni öğrencisi olarak kabul etti.

Göksel Hoca, Kanun çalmaya başlamadan önce kanun sazı ile vücudumuzun nasıl koordine olması gerektiğini anlattı. O güne kadar pek karşılaşmadığım bir yöntemdi bu.

Sazımızı içselleştirmemizi öğütüyordu, sadece parmaklarımızdan değil beynimizden, kalbimizden, ruhumuzdan gelen enerjiyi bir bütün halinde sazımıza aktarmamız gereğine işaret ediyordu. Açıkçası sazımızı gerçekten tanımamızı ve onunla bütünleşmemizi istiyordu. Sonrasında kendi geliştirdiği “sol el tekniği” ni öğretmeye başladı. Kanun icrasında her iki elimizin de eşit derecede önemli olduğunu ve icra esnasında sol elimizin en az sağ elimiz kadar aktif olması gerektiğini anlatıyordu.

Genellikle sağ elini kullanan insanların sol elini kullanırken yaşadıkları zorluklar hepimizin malumudur. Bu sebeple genellikle sağ el sol elin her zaman önünde olmuştur. Hoca, derslerde çalmamızı istediği etütleri özel olarak yazmıştı ve sol elimizi en az sağ elimiz kadar aktif kullanmadığımız takdirde bu etütleri icra edebilmemiz mümkün olmuyordu. İlk günleri unutmam mümkün değil. Kanun çalmaya yeniden başlamış gibiydim. Çok zorlandığımı hatta umutsuzluğa kapıldığımı hatırlıyorum.

İyi bir öğretmen olmanın belki de en önemli özelliği olarak Göksel Hoca o günlerde beni çok iyi takip ediyor ve her aşamada desteklemeyi ihmal etmiyordu.

Bir hafta süren ilk çalışmamız kanun sazına bakışma ve müzik dünyama yeni pencereler açtı. O günlerde müzik hayatımın bambaşka bir boyut kazanacağını pek de farkında değildim. OMAR’daki eğitim bitip sertifikamı verirken “bir ay sonra Ağustos 2014’de Yunanistan’ın Girit adasında vereceği seminere” davet etti beni. Ben, sol elimi nasıl daha iyi çalıştıracağımın telaşındayken, dünyanın her yerinden gelen müzisyenlerin katılacağı bir eğitime davet ediyordu beni. Her zamanki gibi davetinin hemen arkasından eğitime katılmam için gereken cesareti de vermeyi ihmal etmiyordu.

Girit’ te verdiği eğitimde müziği ve kanun tekniklerini anlatırken farklı müzikal altyapılara sahip ve farklı eğitim modellerinden gelen insanların anlayacağı ortak bir dil kullanıyordu hoca. Benim ilk defa karşılaştığım bu dili anlamam biraz zaman aldı. Bir müddet sonra uluslararası geçerliği olan bir lisan daha öğrenmeye başladığımı fark ettim. Bu lisan müziğin ortak lisanydı. Bir yandan kendime güvenim artarken diğer yandan da bildiklerimi farklı milletlerden insanlarla paylaşıyor, onların kendi müziklerine dair anlattıklarını merakla öğrenmeye çalışıyordum. Bu arada sol el tekniğim toparlanmaya başlamış hocanın çalmamı istediği etütleri daha iyi icra eder olmuştum. Göksel hocanın sol el tekniği topallayan kanun icramda bana yürümeyi öğretmişti.

Göksel hoca eğitimlerinde genellikle tümevarım metodunu kullanıyordu. Küçük ölçülerle başlıyordu hep. Ölçüler içerisinde kendi tekniği ile icra edebileceğimiz bilmece gibi notalar yerleştiriyordu. Sol el tekniği ile rahatça çalabileceğimiz bu pasajları sol eli kullanmadan çalmamız çok zor bazen imkânsız oluyordu. Bu sayede, kanun icramızdaki verimli olmayan alışkanlıklarımızı ve doğru bildiğimiz yanlışlarımızı terk etmek zorunda bırakıyordu bizi. Çaldığı her cümlemin özel parmak hareketlerini ve farklı çalış tekniklerini gösterdikten sonra hangi pozisyonun daha verimli olduğunu anlatıyordu. Su toplayan parmaklarımın iyileşmesini beklemek zorunda kaldığımı hatırlıyorum. Dersin sonlarına doğru da tek tek üzerinde durduğu bu “cümleleri” birleştirip bir peşrev, bir saz semaisi veya bir sirto ortaya çıkarıyor, bir yandan tekniğimizi geliştiriyor öte yandan bu teknikle bina ettiği özgün bir eseri repertuarımıza kazandırıyor.

Girit adasındaki eğitimden sonra 2015 yılının Nisan ayında Amerika Birleşik Devletleri'nin New York kentinde yeni bir workshop düzenleyeceği haberini aldım. Makam New York koordinatörü Ahmet Erdoğan tarafından organize edilen eğitim semineri heyecan verici görünüyordu. Dünyanın öbür ucunda yapılacak bir müzikal çalışmaya katılmak için gereken cesaret artık içimde vardı.

New York' daki eğitimlerde kanun icramdaki ilerlemeyi farkediyor bir yandan da yolun ne kadar başında olduğum gerçeğini de göz ardı etmiyordum. New York' da bir hafta süren eğitim ardından hocamla beraber, Colombiya Üniversitesi'nde Amerikalı dinleyicilere küçük bir konser verdik. Bir yıl önce televizyonda seyrettiğim, youtube kanalında dinleyerek icrasını taklit etmeye çalıştığım Göksel Baktagir ile birlikte Amerika Birleşik Devletlerinde, dünyanın en önemli üniversitelerinden birinde kanun çalışıyordum. Bu durumun benim için ne kadar değerli olduğunun yanı sıra bir öğretmenin öğrencisine neler katabileceğinin önemli bir örneği olduğunu düşünüyorum.

Müzik evrensel bir sanat. Müziği, kalıpların ve sınırların içine hapsetmeye kalktığınızda aslında kendinizi hapsetmiş oluyorsunuz. Öz değerlerini gerçekten anlamış ve bu değerleri evrensel platformlara taşıyabilmiş sanatçılar çok önemli bir misyonu yerine getiriyorlar. Bu sanatçıların kendilerinden sonra gelecek kuşaklara yol göstermeleri de bu misyonun en önemli parçası.

Göksel Baktagir sayesinde üretimi durmuş diyebileceğimiz Türk Müziğindeki saz eseri formundaki eserlerin yeniden hayat bulduğunu ve sadece Türkiye'de değil yakın ve uzak coğrafyadaki birçok millettten müzisyen tarafından icra edildiğini söyleyebiliriz. Göksel Baktagir besteleri, Türk Müziğinin geleneksel altyapısından beslenen ve bu büyük kaynaktan aldığı ivme ile ortaya koyduğu zengin müzikalite ile tüm dünyada kabul gören eserlerdir.

Göksel Hoca ile çalışmalarımız hep devam edecek. Her çalışmada ondan yeni şeyler öğreneceğimi biliyorum. Göksel Baktagir kendine has tarzı ile her daim özgün üretim yapmaya devam edecek.

Göksel Baktagir Türkiye ve Dünya için büyük bir değerdir.

Tuncay Tuncay

Göksel Baktagir hocamızla 2002 yılında Antalya'da Düşbahçesi Sanat Merkezi'nde tanışma fırsatım oldu. O tarihten itibaren 2010 yılına kadar gerek Antalya'ya çok sık olan geliş gidişlerinde, gerekse Antalya dışında hemen her görüşmemizde kendisinden kanun konusunda ders alma, müzik konusundaki sohbetlerinden ve görüşlerinden yararlandım. Aktif öğrenciliğimin bittiği 2010 yılından sonra da yine her görüştüğümüzde haliyle, sohbetiyle, icrasıyla, hocalığıyla kendi müzik yolculuğumda karşıma çıkmış, her vasfıyla beni en çok etkileyen sanatçı olarak her daim örnek alacağım isim olmuştur. Ayrıca hocamızın 2009'da İstanbul/Crr, 2010'da Konya' da düzenlediği "Dost Mızraplar" isimli konserlerinde ve 2015 yılında Ankara' da düzenlenen 2.Uluslararası Kanun Festivalinde "Göksel BAKTAGİR Kanun 3' lüsü" bölümünde bana da sazımla görev vererek onure etmesi hayatım boyunca unutamayacağım hatıralardandır.

Hocamızla tanıştığımız 2002 yılında Güzel Sanatlar Lisesinde okuyan kanuna başlayalı henüz 1 yıl olmuş, sadece okuldaki kanun öğretmenimin verdiği etütleri sazıma çok da muhabbet besleyemeyerek yapan bir öğrenciydim. Hocamızı ilk dinlediğimde kanun sazından çıkardığı ton, ettiği taksimler, çaldığı besteleri beni çok etkilemişti ve kanunu bu kadar yoğun bir muhabbetle çalan kimseyi görmemiştim. İlk defa onu gördükten ve canlı dinledikten sonra kanun ödevlerimi görev icabı değil de severek şevkle yapmaya başladım.

Kendisine has virtüözite seviyesindeki icrasının yanında onun hocalıktaki üstün yönü , öğrencilerine hep Güler yüzlü olması onların seviyesine ustalıkla inebilmesi ne kadar özel biri olduğunu ve bizlere Allah tarafından gönderilmiş ne büyük bir lütuf olduğunu hissettirirdi hep. 2003 yılında Antalya’da bir dersimizde “Müzik Kutusu” isimli bestesini bana nota olmadan, elinde kanun olmadan sadece sözle tarif ederek kısa bir sürede öğretmesi beni çok etkilemişti. Hocamız kanuna o kadar çok saygılıydı ki ısrarlarımıza rağmen öğrencileri dahil hiç kimseye taşıtmazdı sazını. Hocamızdan Ders almaya başladıktan sonra kanundan çıkardığım ses günden güne güzelleşmeye başladı. Hocamızın verdiği etütlerle günden güne artan teknik seviyemin yanında daha temiz, homojen sesler, şevkli bir icram olmaya başladı. Hızlı veya yavaş metronomda ne çalarsak çalalım bizden “çaldığımız notanın hakkını vermeyi” hassasiyetle isterdi. Verdiği etütleri evde çalışırken bazen olmadığını hissederdim, sonra derste hocamızın kanuna dokunup Bir şeyler çalması bana evde günlerce- saatlerce çalışmamdan çok daha fazla şey katardı ve benden istediği, evde yapamadığım etüdü derste dinlemek istediğinde hemencecik oluverirdi, yapabilirdim. Bunun sebebini kendisine sorduğumda birebir ders yapmanın, hocayı canlı görmenin, dinlemenin, hocaların nazarını almanın her zaman çok daha faydalı olduğunu söylerdi.

Bugün Devlet Korosunda Kanun icracısı olarak görev yapıp, kazancımı Kanun sazi sayesinde kazanıyorsam bunda en büyük pay Göksel BAKTAGİR hocamızdan öğrendiklerime aittir. O besteleriyle, Kanun icrasıyla, hocalığıyla devrimizin en büyük sanatçılarından biri ve oldukça derin olan ruh dünyasını taksimleri ve besteleriyle büyük bir ustalıkla yansıtan çok kıymetli hocamızdır.

Canan Türkaslan (3-4 Aralık 2016, İstanbul, Oudqanun, Workshop/Masterclass)

Kanun çalmak adeta zamanla yarışmak demektir. Zamanla baş edebilmenin en doğru yolu notaların deşifresinden sonra ilgili eseri doğru teknikle çalmak demektir. Kanunda doğru teknik sabit değildir, esere göre değişir. Bunun en güzel örneğim Göksel Baktagir’in İstanbul’da 3-4 Aralık 2016 da İstanbul Turing ve Otomotiv’de katılmış olduğum workshop çalışmalarında görme ve öğrenme fırsatım oldu. Sevgili Baktagir’den en hızlı eserleri, eserle savaşmadan hakkını vererek; el ve kollarımızı yormadan ve en nihayetinde duygulu çalabilmenin temel kurallarını öğrendim. Kendisinden edindiğim kıymetli bilgiler, müzik hayatımda her zaman bana ışık oldu ve olmaya devam edecektir.

Alperen Kozak (4-9 Nisan, Antalya, Oudqanun Masterclass)

Cümlelerime kısaca kendimden bahsederek başlamak istiyorum 1995 yılında Burdur’da dünyaya geldim Müzik hayatıma Küçük yaşlarda başladım. İlk ve orta öğreniminin ardından 2013 yılında Isparta Güzel Sanatlar Lisesinden, 2017 yılında Akdeniz Üniversitesi Devlet Konservatuarından mezun oldum.

Kanuna başladığım lise yıllarından itibaren kıymetli hocamız Göksel Baktagir’e olan hayranlığım her geçen gün giderek büyüyordu. Yıllarımız onun müzik dünyasını anlayabilmek ile geçti, geçiyor... O’nun sazına olan hâkimiyeti ve yaptığı eserlerin kalitesinden söz etmek bizim haddimiz değil, ama hocamızla aynı ortamda bulunup saz çalmaya çalışmak hepimizin hayalı

4-9 Nisan tarihleri arasında Antalya-Göynük’te gerçekleşen Oudqanun Masterclass eğitimine katılma fırsatı buldum. Hocamızla tanıştıktan sonra vakit kaybetmeden eğitime başladık Daha önce hiç dikkat etmediğim “basit bu etütler” deyip geçtiğim noktaların aslında ne kadar önemli olduğunu anladık. İnanılmaz bir sol el tekniği var Hoca’nın Ben

önceden Göksel hoca solak olduğu için çoğu pasajları sol el ile başlıyor zannediyordum ama öyle değilmiş. Kendisi de bunu bize derin bir şekilde neden sol el ile başlamamız gerektiğini anlattı kampımız 4 gün böyle dolu dolu devam etti

Eşitimden sonra neler oldu diye sorarsanız artık hocanın müzik dünyasının içine bir nebze olsun girebildiğimi düşünüyorum Daha önceden geçtiğim eserleri hoca olsa eserin bu bölümünü böyle çalardı diyebiliyorum ve son olarak daha öncesinde sol elimin hiç bu kadar kanun üstünde hakim olduğunu hatırlamıyorum.

Dr. Bassam Al-boloushi (Kuveyt Yüksek Müzik Sanatları Enstitüsünde Kanun ve Teorileri Öğretmeni)

Ben kanun öğretmeni ve çalıcısıyım, kanun öğrenmeye Kuveyt'te başladım, daha sonra uzman Göksel Baktagir'den bazı dersler almaya başladım. 26 Temmuz 2008'de Türkiye Edremit'te Bay Baktagir'in atölyesinde bir hafta ders aldım. Onun sahip olduğu muhteşem teknik ve öğretme yöntemi gerçekten çok faydalıydı. Özellikle sol el ve tüm eliyle ve parmaklarıyla ipe vuruş yöntemi muhteşemdi. Göksel Baktagir hakkındaki doktora tezimi ve onun kanun çalma yöntemini çok özel öğretim yöntemiyle şu an Göksel Baktagir yöntemini kullanarak Kuveyt Yüksek Müzik Sanatları Enstitüsündeki öğrencime öğretiyorum, onun tekniği sağ el kadar sol ele de yardım edebilir. Sonunda Göksel Baktagir'in yeni ve eşsiz bir yöntemle kanun çalma ve öğretme yeteneğine sahip olduğunu söyleyebilirim.

Hana Boukhris

Ben Tunuslu bir kanun çalıcısı olan Hana Boukhris'im ve efsanevi Profesör Göksel Akgir'le kanun öğrencisi olarak edindiğim tecrübeyi tartışmak için size yazıyorum. İlk kez, 2016 yılında Cezayir'de onun uzmanlık derslerinden birine katıldım. Bu deneyim benim çaldığım yöntemde çok büyük bir etki yarattı çünkü o benim gözlerimi daha önce bilmediğim yeni teknikler ve püf noktalarına açtı; örneğin, sol eli güçlendirmek, eğitimin en önemli hedeflerinden biriydi. Katıldığım ikinci uzmanlık dersi 2016'nın sonunda Tunus'taydı. Önceki uzmanlık dersinde öğrendiklerimizin devamıydı. Sonunda, 2017'de Türkiye'ye gidip ve muhteşem Göksel Baktagir'den özel ders almaya karar verdim. Profesör benim karşılaştığım tüm zayıflıklara ve güçlüklerle dikkat çekti. O bana tam olarak egzersiz ve parçalardan ihtiyacım olanı verdi. Daha sonra çok geliştim ve şimdi çok zor parçaları ve alıştırmaları çok iyi çalabilme yeteneğine sahibim. Sonunda, Profesör Göksel'in bana sadece müzikle ilgili dersler vermedi aynı zamanda, birçok yaşam dersini de verdiğinden bahsetmek istiyorum.

KAYNAKLAR

- Akkuş, S. (2004). *Türk Müziği'nde Halil Karaduman ve Göksel Baktagir'in müzik ve kanun sazındaki eğilim ve yönelişleri*, Yüksek Lisans Tezi, Ege Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İzmir.
- Aydoğdu, G. ve Aydoğdu, T. (2004). *Kanun metodu*. Ankara: Yurt Renkleri.
- Baktagir, G. (2014). *Kanun sazında sağ ve sol el için yazılmış teknik geliştirici etütler ve saz eserleri*, Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Teknik Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Behar, C. (1993). *Zaman, mekân, müzik*. İstanbul: Alfa.
- Kahyaoğlu, Y. (2000). *Kanun sazı ve Türk musikisindeki yeri üzerine bir inceleme*. Yüksek Lisans Tezi, Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Erzurum.
- Kahyaoğlu, Y. (2009). *Geleneksel Türk müziği eğitiminde metot ihtiyacı ve kanun metotları üzerine bir inceleme*. 8. Ulusal Müzik Eğitimi Sempozyumunda sunulmuş bildiri, 23-25 Eylül, Samsun. http://www.muzikegitimcileri.net/bilimsel/bildiri/samsun/Y_Kahya-oglu.pdf sayfasından erişilmiştir.
- Karaduman, H. (2007). *Kanun metodu*. İstanbul: Alfa.
- Karaelma, B. (2009). Türk müziğinde kanun ve kanun metotları üzerine bir inceleme. *Güzel Sanatlar Enstitüsü Dergisi*, 0(2), 129-138. <https://dergipark.org.tr/tr/pub/taunigsed/issue/2556/32946> sayfasından erişilmiştir.
- Karakaş, S. (2019). *Türkiye'de kanun öğretiminde kullanılan yayımlanmış metot ve kaynakların çeşitli değişkenler yönünden incelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Mutlu, Ü. (1998). *Kanun metodu*, İzmir: Ermat.
- Say, A. (2001). *Müziğin kitabı*. İstanbul: Müzik Ansiklopedisi.

Somakçı, P. (2000). *Mesleki müzik öğretimi yapan üniversitelerde başlangıç düzeyi için kanun öğretim yöntemine ilişkin sistematik bir yaklaşım*. Doktora Tezi, Gazi Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, Ankara.

The new grove dictionary of music and musicians. (1980). London: Macmillan; Grove's Dictionaries of Music.

Türk Dil Kurumu. (2011). *Türkçe sözlük*. Ankara: TDK.

Türk Dil Kurumu. (2019). *Türkçe Sözlük*. Ankara: TDK.

Uçan, A. (2005). *Müzik eğitimi-temel kavramlar, ilkeler, yaklaşımlar*. Ankara: Evrensel.

Yıldız, N. (1986). *Müzik öğretmeni yetiştiren yükseköğretim kurumlarında ana çalgı keman eğitiminin programlar yönünden incelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, Ankara.

GAZİLİ OLMAK AYRICALIKTIR..